

Characterization of Twice-Exceptionality in a TV Series: Exceptional (Dönence)

Murat TAPAR*

Umut YİĞİT **

Furkan ARSLAN***

Süleyman EFE****

Yunus YILMAZ*****

Muhammet Davut GÜL*****

CITED: Tapar, M. & Yigit, U. & Arslan, F. & Efe, S. & Yılmaz, Y. & Gül, M.D., Characterization of Twice-Exceptionality in a TV Series: Exceptional (Dönence), *Türkiye Üstün Zekalı ve Dahi Çocuklar Eğitim Vakfı Dergisi*, 2 (1), 1-12, DOI: <https://doi.org/10.29329/tuzdev.2025.1315.1>

Abstract

This study aimed to explore the representation of twice-exceptional individual (2e), who demonstrate both giftedness and autism spectrum disorder, in a TV series called Exceptional. The series Dönence, which was broadcasted in Israel (as Exceptional) and adapted into Turkish in 14 episodes. Studying this diverse and under-investigated population is crucial for gaining insight into their distinct characteristics and multifaceted needs across different domains. 14 episodes featuring 2e individual were analyzed in depth. The analysis yielded 24 codes that were grouped into four themes, each with two subcategories reflecting strengths or weaknesses of 2e individual. In the codes corresponding to the superior character domains, cognitive strengths are more prevalent compared to behavioral weaknesses. Regarding personality traits, strengths are highlighted more prominently than weaknesses, with socio-emotional strengths and weaknesses showing similar frequencies. The series also highlighted the educational and familial issues that 2e individual encountered. The study's findings highlight the importance of creating a supportive social environment, encouraging 2e students to express their emotions, offering adult guidance, and fostering a family atmosphere that nurtures their talents to help them navigate the challenges they face.

Keywords: twice-exceptionality, giftedness, autism spectrum disorder, TV series

*Master's student, Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Education, Tokat-Turkiye, murattapar1983@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9535-7525>

** Master's student, Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Education, Tokat-Turkiye, umutyigit60@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-9012-5569>

***Master's student, Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Education, Tokat-Turkiye, furkanulasarlan@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-0933-0108>

****Master's student, Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Education, Tokat-Turkiye, suleymanfatma01@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0003-9500-3828>

***** Master's student, Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Education, Tokat-Turkiye, sairsimin@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0009-9527-8323>

***** Assist. Prof, Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Education, Tokat-Turkiye, mdavutgull@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0437-5865>

INTRODUCTION

Twice-exceptionality (2e) delineates a distinct and frequently misconceived cohort of individuals who manifest both extraordinary capabilities and a disability. This nuanced amalgam presents distinctive hurdles as the disabilities may obscure their giftedness, while their giftedness might conceal their disabilities (Assouline et al., 2010; Foley-Nicpon et al., 2010), thereby complicating the provision of tailored support and resources by educators. The concept of twice-exceptionality surfaced in the 1970s and has since witnessed a progressive uptick in both its utilization and awareness levels (Neihart, 2008; Sansom, 2015). Operationally, an individual identified as twice-exceptional is one who concurrently exhibits exceptional abilities alongside one or more disabilities falling within categories including neurodevelopmental disorders, affective disorders, physical impairments, and learning disabilities (Baldwin et al., 2015; Trail, 2022).

2e individuals may manifest diverse disability profiles, one of which encompasses Autism Spectrum Disorder (ASD). Autism spectrum disorder, which is a neurodevelopmental disorder defined by limitations in social communication and interaction, limited interest and repetitive behaviors, interests and activities seen in different environments (APA, 2013), has been revealed by studies that it is also seen among gifted students (Assouline et al., 2009; Burger-Veltmeijer et al., 2016, 2017; Foley-Nicpon et al., 2010; Foley-Nicpon et al., 2016). When we compare gifted children with ASD to children with ASD, it is stated that their lack of understanding the emotional states of their peers, limited interests, monotonous speech, one-sided speech, and using language literally rather than figuratively are similar (Neihart & Poon, 2009). Again, Huber (2007) found that the two groups were similar in terms of narrow interests, cognitive structure and difficulty in social communication. Assouline and Whiteman. (2011) examined the factors affecting the success of gifted students with ASD and stated that working memory and processing speed are important factors in predicting success and that this situation is similar to that of students with ASD. Cain et al. (2019) found that gifted students with ASD showed higher academic achievement than children with ASD not only at the beginning but also over time. When gifted children with ASD were compared with gifted children, it was claimed that they were similar in terms of their desire to work quickly, but differed in terms of the level of executive functioning skills (Neihart & Poon, 2009). Assouline et al. (2009), in a case study comparing two gifted and only gifted female students with ASD, found that both showed similarities in terms of academic and cognitive ability, but differed only in terms of executive functions. Doobay (2010) found that the group with ASD was weaker in the areas of adaptive functioning, there was a statistically significant weakness in processing speed, activities of daily living, adaptation, attention, a typicality, depression, hyperactivity, social skills and withdrawal. In another study with a similar sample, it was found that gifted students with ASD were weaker in terms of adaptive skills, processing speed and psychological functioning according to the perceptions of teachers and parents (Doobay et al., 2014). Rubenstein et al. (2015) examined parents' experiences with these students and found that parents mostly talked about social difficulties and finding appropriate educational environments, and that parents themselves strived to create these environments to overcome this situation.

It is clear that all these studies mentioned above play an important role in creating cognitive, behavioral, social and emotional profiles of individuals with ASD with 2e in the intellectual context. However, recognizing these individuals not only in the intellectual world but also in society will contribute to their inclusion in the diagnostic process and meeting their identified needs. At this point, it has been revealed that visual media (movies and TV series) play an important role in making sense of the life experiences of minority groups in society and transforming individuals' value judgments towards these groups (Oliver & Bartsch, 2010; Rieger et al., 2018). By helping to create images in people's minds through visual and auditory means, the media has helped viewers to identify with these images and to incorporate their cultural representations into their daily lives (Güngör, 2001, p.106). TV series can change the

way viewers understand the world by presenting them with different metaphors (Özdemir & Özer, 2009). Again, in the study conducted by Çelik and Öztürk (2022), it was revealed that the characters in the series help the viewers to understand their own lives through different metaphors and to make sense of the character in daily life. The experiences and characters reflected in the series sometimes directly and sometimes indirectly construct certain metaphors in the audience (Beşikci, 2023). Narrating events and characters, presenting them as a story or experience, makes it easier for the audience to adopt and internalize the character (Esslin, 2001).

Purpose of the research

Television is a key mass communication tool that shapes social life and public awareness due to its widespread accessibility (Kazaz & Çoban, 2013). In Turkey, the average daily television viewing time is 3 hours and 34 minutes, with the country ranking first globally in this regard. TV series are the second most preferred program type (Radio and Television Supreme Council [RTSC], 2018), largely due to television's ubiquity and low cost (Zavalsız & Dağcı, 2019). Research has examined the portrayal of 2e individuals in films, focusing on personality, cognitive, socio-emotional, and educational dimensions (Atmaca et al., 2022). However, little attention has been given to 2e representation in TV series. This study addresses that gap by analyzing the portrayal of Gülce, a 2e character (gifted and with ASD), in the Turkish series *Dönence* (adapted from *Exceptional*). The analysis will explore cognitive, socio-emotional, behavioral, and personality dimensions of Gülce's character, seeking to answer: How is the 2e individual portrayed in *Exceptional*?

METHOD

In this study, it was aimed to analyze the TV series *Dönence*, which was adapted to Turkish from the Israeli TV series *Exceptional*, in which an individual with 2e is the focus. Since the series was broadcasted in 14 episodes, the main character Gülce was analyzed in 14 episodes within the scope of 2e. Document analysis, one of the qualitative methods, was used in the study. Document analysis is a series of processes that take place in the process of examining and evaluating printed and electronic (computer-based and internet-accessible) materials (Bowen, 2019; Guest et al., 2013).

Procedure

Dönence is a Turkish TV series in the genres of youth, romance, and drama. The show premiered on July 4, 2023, directed by Serdar Gözelekli and written by Nuray Uslu, Banu Yılmaz, Hamza Akyıldız, Ebru Hacıoğlu, İbrahim Güler, and Melek Ordu. The main cast includes Emre Kinay, Caner Topçu, Sümeyye Aydoğan, and Atakan Hoşgören. Adapted from the Israeli series *Exceptional*, *Dönence* aired for one season, concluding after 14 episodes on October 11, 2023, with each episode running for about 120 minutes. The main character, Gülce, is a 16-year-old high school student with autism spectrum disorder, notable for her exceptional artistic talent and remarkable memory. Alongside her extraordinary abilities, Gülce exhibits typical autistic behaviors such as sensitivity to sensory stimuli, discomfort with sudden changes, difficulty with eye contact, strict adherence to routines, and challenges in modulating her voice. The series is significant for shedding light on the experiences of twice-exceptional individuals, illustrating the challenges they face, their potential achievements with support, and their efforts to integrate into society.

While the series *Dönence* was included in the analysis, the criteria of the concept of twice-exceptionality were taken as a basis. Therefore, the concept of giftedness and talent was sought in the series and in addition to this, the criteria of including a type of disability were sought. All 14 episodes were included. Gülce, the main character in the series, was analyzed with two different special ability and disability dimensions such as 'gift or talent and ASD'. Gülce

experience many difficulties due to ASD, including noise, loud noises, chaotic environments, insistence on being touched, and changes in the order she is used to. Despite all these negativities, she has a superior intelligence and great talent in drawing, math and memorization. Therefore, the main character Gülce was examined through her strengths and weaknesses in four themes: personality, cognitive, social-emotional, and behavioral within the scope of 2e.

Coding procedure

Before the codes were created, each episode was watched by researchers. In the coding, the episodes analyzed in minutes/seconds were directly quoted, or if there was no conversation, the reason for the selection was stated next to the minute/second coding. Strength and positive aspects are symbolized as plus (+), and weakness and negative aspects are symbolized as minus (-). For example, the main character Gülce's characteristics arising from the behavioral disability caused by autism and its emotional effects were coded as avoidance of contact (-) "Don't touch! Don't touch! Move away! Don't touch, go away! Don't touch please!" (10th Episode, 45.02sec.) and coded as weaknesses in the table. In addition, in the sections where there was no dialog, the coding method was carried out as follows: the drawing skill, which is one of the special talent areas, was coded as "Superior drawing ability" in the section where the creativity feature was shown due to its cognitive superiority, and it was recorded in the positive feature section in the table. Then, the researchers who watched episodes came together and calculated the inter-rater agreement score by comparing the codes they determined individually. In case of disagreement in the codes, the researchers worked on the sections with the codes until they agreed on the same codes. Finally, all codes were merged.

Credibility and readability

The process of viewing the episodes of the series was carried out independently by the researchers. Each researcher used the same 2e criteria in the monitoring and review process and the codes obtained were compared. For the codes obtained from each episode, the agreement score was calculated using the formula "Consensus / (Consensus + Disagreement) x 100" (Miles & Huberman 1994). When all themes were examined in the frequency pool obtained as a result of the researchers' individual studies, 112 frequencies were obtained in which the strengths of the character Gülce were emphasized and 109 were in which her weaknesses were emphasized, and a total of 221 frequencies were obtained. In case of disagreement between the researchers on the obtained frequencies, the sections containing the codes were worked on until agreement was reached on the same codes. The researchers reached consensus on 201 frequencies (90.95%) out of these 221. Finally, all codes were combined and frequencies with 100% consensus were listed in Table 1.

Ethics statement

Ethics committee permission is not required for this study.

FINDINGS

The strengths and weaknesses of Gülce's character were examined within the framework of cognitive, social-emotional, behavioral, and personality traits through strengths and weaknesses. Additionally, frequency values were created. The numerical data related to frequency values are given in Table 1.

Table 1. The Frequency Values of Each Theme

	Strengths	Weaknesses	Total
Cognitive	52	12	64
Socio-emotional	13	15	28
Behavioral	4	68	72

Personality	30	7	37
Total	99	102	201

In Table 1, the strengths and weaknesses of the main character Gülce's areas of superiority and areas of inadequacy are shown with codes and total frequencies are calculated. The purpose of looking at the frequency differences is to obtain numerical data on which aspect of the character is more dominant. When we look at the character, the cognitive and academic processes demonstrated despite her deficiencies are quite high. In the codes belonging to the superior areas of the character, the codes belonging to the strengths of the cognitive areas are more frequent ($f=52$), while the codes belonging to the weaknesses in the behavioral area ($f=68$) are more frequent. In terms of personality traits, strengths ($f=30$) were emphasized more than weaknesses ($f=7$), while socio-emotional strengths ($f=13$) and weaknesses ($f=15$) were similar.

Cognitive

The cognitive theme was divided into two categories: strengths and weaknesses. The cognitive theme consists of 10 codes: Attention, perception, memory, learning, problem solving, planning, reasoning, creativity, curiosity and decision making. Table 2 shows the frequency values of the strengths and weaknesses under the cognitive theme.

Table 2. The Frequency of the Strengths and Weaknesses under the Cognitive Theme

Cognitive									
Attention		Perception		Memory		Learning		Problem Solving	
+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
5		4	7	17		8		3	
Planning		Reasoning		Creativity		Curiosity		Decision-making	
+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
2		5	2	6		1		1	
								Strength	52
								Weakness	9
								Total	61

When Table 2 is analyzed, memory, creativity and learning are the most prominent strengths, while perception is seen as a weakness. These following scenes exemplify the codes we identified for this theme:

- Reasoning (+):" I can understand numbers, but I can't understand people. If I could be smart instead of intelligent I would understand, but I can't." (4th Episode 2.14sec)
- Perception (+):Gülce is disturbed by the rattling of the key ring while travelling on the bus, then she notices all the noises coming from the surroundings and gets disturbed.(7th Episode, 19.55sec.)
- Memory (+): During the hospitalization of Gülce's father, insulin is administered to him in an attempt on his life. Gülce paints a detailed picture of the face of a suspicious person she saw in the hospital that day. (13th Episode, 1.40sec.)
- Attention (+): Gülce's father, who leaves home to undergo surgery for a life-threatening illness, shoots a video for his family members to watch in case of a negative situation. Gülce guesses the place where the video was shot from the poster of the hotel standing behind her father in this video and takes action to find her father. (7th Episode, 10.05 sec.)
- Learning speed (+): Gülce is reading medical books in the library to find out what her father's illness is. While reading about the subjects, she encountered for the first time, a

medical student from the back table asks her friend a question about medicine and Gülce immediately gives the correct answer. (7th Episode, 1.42sec.)

- Problem Solving (+) One of Gülce's classmates is in a state of complete obstruction because the toast he ate got stuck in his throat. Meanwhile, the other students in the class do not know what to do and get worried. Gülce, who realizes the incident, helps Alican to remove the object in the student's throat by saying "Alican, you need to do the Heimlich maneuver." and describing in detail how to do it. (11th Episode, 44.39sec.)

Behavioral

The behavioral theme was divided into two categories: strengths and weaknesses. The behavioral theme consists of 4 codes: Fixation on routines, repetitive movements, and avoidance of contact and obsessive behaviors. Table 3 shows the frequency values of the strengths and weaknesses under the behavioral theme.

Table 3. The Frequency of the Strengths and Weaknesses under the Behavioral Theme

Behavioral							
Fixation on routines		Repetitive movements		Avoidance of contact		Obsessive behaviors	
+	-	+	-	+	-	+	-
3	12		8		28	1	20
					Strength	4	
					Weakness	68	
					Total	72	

When Table 3 is examined, it is seen that problem behaviors are emphasized the most and obsessive behaviors and contact avoidance are also prominent. These following scenes exemplify the codes we identified for this theme:

- Fixation on routines (-): When Gülce wanted to drink water in the kitchen in the house they had just moved to, she looked at the shelf where the water glasses were always located and suddenly got worried and reacted, "There are no water glasses, the glasses were supposed to be here, where are the glasses, I want to drink water, where are the glasses." Her mother calmed Gülce down by showing her where the glasses were. (1th Episode, 40.33sec.)
- Obsessive behavior (-): Gülce counts to 9 or does it for 9 seconds in almost every situation where she is going to perform an action that is difficult for her to do, or she plans and performs many activities that she enjoys doing in multiples of 9. For example, she can hold her boyfriend Alican's hand for 9 seconds (14th Episode, 2.09min.) Similarly, she allows her family members to hug her for 9 seconds (2nd Episode, 32.02 sec). Another time she paints for 9 minutes (5th Episode, 1.06.31sec.)
- Avoiding contact (-): When Rüzgar and Gülce are on the boat, the boat starts taking water. Wind, who is agitated, wants to hug Gülce, but Gülce pushes the wind by saying "no, I don't want to". In this process, Gülce falls into the water and then Rüzgar, who jumps into the water, tries to hug Gülce again, while Gülce tries to get away from the wind to avoid contact (5th Episode, 23.30sec)
- Repetitive Movements (-): Gülce counts the 9 stones that she carries with her over and over again and puts them in and out of her bag and when her sister asks why, she says that she feels like it and her sister replies "repetitive things are good for you then" (4th Episode, 38.39sec.)

Social-emotional

The social-emotional theme was divided into two categories: strengths and weaknesses. The social-emotional theme consists of 5 codes: Self-awareness, self-management, social awareness, communication skills, and responsible decision-making. Table 4 shows the frequency values of the strengths and weaknesses under the social-emotional theme.

Table 4. The Frequency of the Strengths and Weaknesses under the Socio-emotional Theme.

Socio-emotional									
Self-awareness		Self-management		Social-awareness		Communication		Decision making	
+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
3	2	2	0	2	6	4	7	2	0
								Strength	13
								Weakness	15
								Total	28

When Table 4 is analyzed, it is seen that the social and emotional aspects of the 2e are not reflected much in the series. As weaknesses, social awareness and communication skills stand out the most. These following scenes exemplify the codes we identified for this theme:

- Self-awareness (+): Gülce: "I can't get upset, I can't get angry, I'm scared, I'm uncomfortable but I can't get upset." (11th Episode, 2.07.40sec.)
- Social awareness (-): Gülce, "Let's play the name game when we get home", Gece, "I told you I have a job, why don't you want to understand me.", Gülce, "But I don't have a job." (6th Episode, 50sec.) (Respect for Others).
- Communication Skills (+): When Gülce's sister Gece is accused by people of being unsympathetic towards Gülce, Gülce puts on a glove and holds her sister's hand to console her and to alleviate people's reaction against her sister and gives the message that she is on her sister's side. About this incident, Gece says, "You protected me when I should have protected you, you held my hand for the first time. I'm glad you are my sister." (9th Episode, 17.32sec.) (Helping skills)
- Decision Making (-): When they are going on a boat trip, Gece asks Gülce to wait for 2 minutes to talk to Özgür. Gülce refuses by saying "I don't want to wait for 2 minutes, we need to go out right now". Later, when Gece and Özgür get away from the boat, he uses the boat himself and goes out to sea with Rüzgar. Then the boat takes water and causes them to have dangerous moments (5th Episode, 19.15sec.) (Inability to evaluate the consequences of actions realistically.)

Personality

The personality theme was divided into two categories: strengths and weaknesses. The social-emotional theme consists of 5 codes: Extroversion, neuroticism, openness to experience, responsibility and adaptability. Table 5 shows the frequency values of the strengths and weaknesses under the personality theme.

Table 5. The Frequency of the Strengths and Weaknesses under the Personality Theme.

Personality									
Extraversion		Neuroticism		Openness to Experience		Responsibility		Adaptability	
+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
4	1	0	2	8	1	13	1	5	2
								Strength	30
								Weakness	7
								Total	37

When Table 5 is analysed, it is seen that openness to experience and responsibility are more prominent in terms of personality traits. These following scenes exemplify the codes we identified for this theme:

- Extroversion (-): Gülce feels uneasy when walking in a crowded street. It is reflected in her behavior and facial expression that she is uncomfortable being there (9th Episode, 58.07sec.)
- Openness to experience (+): Gülce agrees to be filmed for a video, no matter how challenging it is for her, both to raise social awareness about Autism Spectrum Disorder and to support her sister Gece's music video. During the filming, she is disturbed by the light and sound and experiences intense stress. When this video is posted on social media, she asks Gece to hold her hand by wearing gloves on her hand, even though it is very difficult for her, in order to support Gece, who is crying because she has faced a strong reaction from people (8th Episode, 09.54sec.)
- Neuroticism (-): Gülce gets anxious while walking with her sister in a crowded street. Her behavior and facial expression reflect the intense anxiety she is experiencing and is uncomfortable being there. By asking "are you okay?" her sister confirms that the anxiety she is experiencing is felt from the outside (9th Episode, 58.07sec.)
- Responsibility (-): Gülce, a high school student, is interested in medicine and wants to become a doctor. For this, Gülce studies anatomy from medical books and gets upset because she cannot do all the tests related to the subject. Although her family says that this is normal, she says that she has memorized the whole subject and therefore she has to get all the questions right (8th Episode, 19.55sec.) (Perfectionism)
- Adaptability (+): Gece: "Gülce, but youhavetolietomy parents." Gülce: "But I can'tlie!"(4th Episode, 59.23sec.)

DISCUSSION and CONCLUSION

It is seen that television, which is the most widespread mass communication tool of today, has the ability to create an effective perception on individuals and societies by going beyond the purpose of information and entertainment by affecting every aspect of human life. This study focused on the main character Gülce, portrayed as a 2e individual in the 14-episode Turkish adaptation of the series *Dönence*. The character was analyzed across four key themes: cognitive, social-emotional, behavioral, and personality traits. The findings were derived through content analysis.

According to the results of this study, the main character of Gülce, who was analyzed in terms of 2e, had the most positive traits in the cognitive domain and the most negative traits in the behavioral domain. Among Gülce's cognitive characteristics, memory was emphasized the most. In support of this result, it is known that strong memory is a distinguishing feature of gifted individuals (Şakar et al., 2023). In addition, a study conducted to reveal how gifted individuals are portrayed in movies revealed that negative characteristics were presented in social-emotional and behavioral themes and that the strengths of gifted individuals were emphasized more frequently than their weaknesses in the cognitive theme, which supports this research (Atmaca et al., 2022). In addition, it was determined that individuals with ASD accompanying giftedness performed similarly to their gifted peers in most of the cognitive skills, which also supports the results of this study (Assouline et al., 2009).

As a result of the research, it was revealed that the character Gülce in the TV series *Dönence* exhibited both positive (13) and negative (15) social emotional characteristics. The most emphasized negative traits were social awareness and relational skills, while the most emphasized positive traits were self-management and responsible decision-making. In contrast to this result, it was stated that individuals with Gifted/ASD differed from their gifted peers only in social adjustment and social skills, in line with the nature of ASD (Assouline et al.,

2009). However, when we look at the frequencies obtained in the categories formed, it is seen that Gülce exhibited both traits in the social-emotional domain at very close rates, and traits such as self-management and responsible decision-making were portrayed completely positively. Although this situation does not seem to fully reveal the differences of Gifted/OSD individuals, it supports the conclusion that executive function skills reveal the positive correlation between social emotional learning and emotional control (Temircan, 2018).

Gülce's family and close social environment, including her family, peers, and teachers, demonstrate a positive, supportive, and encouraging approach toward the challenges she faces in social contexts. This supportive environment enables Gülce to effectively navigate and overcome the difficulties she encounters, particularly in social interactions, with the assistance provided by those around her. For example, Gülce expresses her feelings by looking at photographs taken by her mother in which different emotions are shown in order to express her feelings. In another example, it is emphasized that if her classmates spend time together and are in solidarity, the success rate in course grades will increase. In support of this conclusion, the importance of adult guidance for gifted students and supporting their talents in a supportive family environment was recognized (Deur, 2011).

It was observed that Gülce character exhibited mostly positive traits in the field of personality. The most emphasized personality traits were openness to experience, responsibility and adaptability. In support of this result, the importance of openness to experience, which is among the 5 factors of personality (Kaufman et al., 2016), and being curious, creative and imaginative (Tatlıoğlu, 2014). In Episode 10, Gülce's behavior—such as researching diseases with similar symptoms in medical books to understand her father's illness, offering herself positive affirmations while walking alone through a crowded street, and motivating herself by stating, "I can do it, I can be a normal child"—demonstrates the manifestation of her personality traits in alignment with the literature. This behavior highlights her high level of intrinsic motivation, which is recognized as one of the common characteristics of gifted children (Renzulli, 2016). When we look at the total frequencies emphasizing the characteristics of Gülce's main character within the framework of four main themes: cognitive, social-emotional, behavioral, and personality, it is seen that the frequencies of her strengths (n=99) and weaknesses (n=102) are very close to each other numerically. However, what is the main reason underlying the predominance of weaknesses? The reason for this situation is that in addition to their special abilities, these individuals may have the ability to mask either one or both of the negative characteristics arising from their special needs, making it difficult for them to be recognized and to reveal their capacities (Assouline et al., 2010).

Considering the research on the impact of movies on audiences, the series *Dönence*, which we examined within the scope of the research, offers us an exemplary social environment in terms of both raising awareness of families, raising awareness and being a resource for this purpose. In support of this result, it has been mentioned that individuals need socio-emotional support and that they are more likely to be successful when this support is offered to them (Galbraith, 2018). It is clearly seen how much families are aware of what their children are struggling with and how they can help them in these struggles, and how much it improves the results of educating themselves by accepting the situation (Atmaca et al., 2022).

In conclusion, the series *Dönence* was analyzed in the context of the personality, social-emotional, cognitive, and behavioral characteristics of 2e individuals with ASD and special abilities. The study provided a detailed examination of how the main character, Gülce, was portrayed as a 2e individual. The series depicted 2e individuals positively regarding cognitive and personality traits, while their behavioral and social-emotional aspects were portrayed more negatively, consistent with existing literature on 2e individuals. It was observed that a supportive environment and awareness of the challenges faced by 2e individuals contribute positively to their ability to reach their full potential. In this regard, the series offers a valuable example for promoting social awareness about 2e individuals. However, certain limitations

were identified, including the lack of explicit emphasis on the concept of masking, the focus on a single 2e character, and the absence of discussions around social, emotional, cognitive, and academic support and interventions for Gülce.

REFERENCES

- Afat, N., Kadioğlu Ateş, H., &Orhan Karsak, H. G. (2020). Gifted filmi bağlamında özel yeteneklilere ve eğitimlerine genel bir bakış [An overview of the gifted and their education in the context of "gifted"]. *Turkish Studies*, 15(5), 2677-2696. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44413>
- American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.). <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>
- Atmaca, F.,Yağbasanlar, O., Yıldız, E., Göncü, A., & Baloğlu, M. (2022). The backstage of twice-exceptionality: A systematic review of the movies. *Roeper Review*, 44(3), 173-187. <https://doi.org/10.1080/02783193.2022.2071366>
- Assouline, S. G., Nicpon, M. F., & Doobay, A. (2009). Profoundly gifted girls and autism spectrum disorder: A psychometric case study comparison. *Gifted Child Quarterly*, 53(2), 89-105. <https://doi.org/10.1177/0016986208330565>
- Assouline, S. G., Foley Nicpon, M., & Whiteman, C. (2010). Cognitive and psychosocial characteristics of gifted students with written language disability. *Gifted Child Quarterly*, 54(2), 102-115. <https://doi.org/10.1177/0016986209355974>
- Assouline, S. G., & Whiteman, C. S. (2011). Twice-Exceptionality: Implications for school psychologists in the Post-IDEA 2004 Era. *Journal of Applied School Psychology*, 27(4), 380-402. <https://doi.org/10.1080/15377903.2011.616576>
- Baldwin, L., Baum, S., Pereles, D., & Hughes, C. (2015). Twice-exceptional learners: The journey toward a shared vision. *Gifted Child Today*, 38(4), 206-214. <https://doi.org/10.1177/1076217515597277>
- Beşikci, B. (2023). İslami kimliğin dizilerdeki sunumu: Kızılıcak Şerbeti örneği [Presentation of Islamic identity in TV Series: The Example of Kızılıcak Şerbeti]. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 52, 74-91.
- Burger-Veltmeijer, A. E., Minnaert, A. E., & Van den Bosch, E. J. (2016). Intellectually gifted students with possible characteristics of ASD: a multiple case study of psycho-educational assessment practices. *European Journal of Special Needs Education*, 31(1), 76-95.
- Burger-Veltmeijer, A. E. J., Minnaert, A. E. M. G., & Van den Bosch, E. J. (2017). Needs-based assessment of students with (suspicion of) intellectual giftedness and/or an Autism Spectrum Disorder: Design of a heuristic. *Electronic Journal of Research in Education Psychology*, 12(32). <https://doi.org/10.14204/ejrep.32.13119>
- Bowen, G. A. (2019). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Cain, M. K., Kaboski, J. R., & Gilger, J. W. (2019). Profiles and academic trajectories of cognitively gifted children with autism spectrum disorder. *Autism*, 23(7), 1663-1674. <https://doi.org/10.1177/1362361318804019>
- Çelik, S.,&Öztürk, M. (2022). Televizyon dizilerinin metaforik kullanımının izleyicilerin hayatlarını anlama üzerindeki etkisi [The effect of metaphorical use of television series on the understanding of viewers' lives]. *Akademik Bakış Dergisi*, 10(20), 211-226
- Deur, P. V. (2011). Views of gifted elementary students about self-directed learning. *Gifted and Talented International*, 26(1-2), 111-120. <https://doi.org/10.1080/15332276.2011.11673595>
- Doobay, A. F. (2010). *Comparison of cognitive, psychosocial, and adaptive behavior profiles among gifted children with and without autism spectrum disorder* [Doctoral dissertation, University of Iowa].
- Doobay, A. F., Foley-Nicpon, M., Ali, S. R., & Assouline, S. G. (2014). Cognitive, adaptive, and psychosocial differences between high ability youth with and without autism spectrum disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 44, 2026-2040.
- Esslin, M. (2001). *Televizyon Çağı: TV Beyaz Camın Arkası* [The Age of Television: TV Behind the White Glass]. Pınar Yayınları.
- Foley-Nicpon, M., Assouline, S. G., & Stinson, R. D. (2012). Cognitive and academic distinctions between gifted students with autism and asperger syndrome. *Gifted Child Quarterly*, 56(2), 77-89. <https://doi.org/10.1177/0016986211433199>
- Foley Nicpon, M., Allmon, A., Sieck, B., & Stinson, R. D. (2010). Empirical investigation of Twice-Exceptionality: Where have we been and where are we going? *Gifted Child Quarterly*, 55(1), 3-17. <https://doi.org/10.1177/0016986210382575>

- Foley-Nicpon, M., L. Fosenburg, S., G. Wurster, K., &Assouline, S. G. (2016). Identifying high ability children with DSM-5 autism spectrum or social communication disorder: Performance on autism diagnostic instruments. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 47(2), 460–471. <https://doi.org/10.1007/s10803-016-2973-4>
- Galbraith, J. (2018). Twice exceptionality and social-emotional development. In S. B. Kaufman (Ed.), *Twice exceptional: Supporting and educating bright and creative students with learning difficulties* (pp. 138–147). Oxford University Press.
- Girgin, M. (2017). *Eğitim filmleri* [Educational movies]. Vize Yayıncılık.
- Guest, G., Namey, E., & Mitchell, M. (2013). *Collecting qualitative data: A field manual for applied research*. SAGE. <https://www.doi.org/10.4135/9781506374680>
- Güngör, N. (2001). *Medya ve Kültür* [Media and Culture]. Siyasal Kitabevi.
- Huber, D. H. (2007). *Clinical presentation of autism spectrum disorders in intellectually gifted students*. The University of Iowa.
- Kaufman, S. B., Quilty, L. C., Grazioplene, R. G., Hirsh, J. B., Gray, J. R., Peterson, J. B., &De Young, C. G. (2016). Openness to experience and intellect differentially predict creative achievement in the arts and sciences. *Journal of Personality*, 84(2), 248-258. <https://doi.org/10.1111/jopy.12156>
- Kazaz, M., & Çoban, M. (2010). Televizyon haberleri ve egemen söylemin yeniden üretimi sürecinde ideoloji inşa stratejilerinin kullanımı [Television news and the use of ideology construction strategies in the process of reproduction of dominant discourse]. *Selçuk İletişim*, 6(2), 191-206.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Neihart, M. (2008). Identifying and providing services to twice exceptional children. In S. Pfeifer (Ed), *Handbook of giftedness in children* (pp. 115-137). Springer.
- Neihart, M., ve Poon, K. K. (2009). *Gifted children with autism spectrum disorders*. Prufrock Press.
- Oliver, M. B., & Bartsch, A. (2010). Appreciation as audience response: Exploring entertainment gratifications beyond hedonism. *Human Communication Research*, 36(1), 53–81. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.2009.01368.x>
- Özdemir, E., & Özer, E. (2021). Televizyon dizilerinin metaforik kullanımının izleyicilerin dünya görüşleri üzerindeki etkisi [The effect of metaphorical use of television series on viewers' worldviews]. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, 19(2), 159-180.
- Radio and Television Supreme Council (RTSC-RTÜK) (2018). *Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması-2018* [Television Viewing Trends Survey-2018]. Kamuoyu Yayın Araştırmaları ve Ölçme Dairesi Başkanlığı: Ankara.
- Renzulli, J. S. (1986). *The three ring conception of giftedness: A development model or creative productivity*. Cambridge Press.
- Renzulli, J. S. (2016). The three-ring conception of giftedness: A developmental model for promoting creative productivity. In S. M. Reis (Ed.), *Reflections on gifted education: Critical Works by Joseph S. Renzulli and colleagues* (pp. 55–90). Prufrock Press.
- Rieger, D., Frischlich, L., & Oliver, M. B. (2018). Meaningful entertainment experiences and self-transcendence: Cultural variations shape elevation, values, and moral intentions. *International Communication Gazette*, 80(7), 658–676. <https://doi.org/10.1177/1748048518802218>
- Rubenstein, L. D., Schelling, N., Wilczynski, S. M., & Hooks, E. N. (2015). Lived Experiences of Parents of Gifted Students With Autism Spectrum Disorder. *Gifted Child Quarterly*, 59(4), 283–298. <https://doi.org/10.1177/0016986215592193>
- Sansom, S. (2015). Gifted students with learning disabilities: A current review of the literature. *Acta Scientiae et Intellectus*, 1(1), 5-17.
- Şakar, S. N., Yazgı-Yanık, Z., Avcı, M., Göncü, A., Bulgurcu, S., & Olçay, S. (2023). Özel yetenekli bireyleri konu edinen filmlerin incelenmesi [Examination of movies about gifted individuals]. *Ozel Egitim Dergisi*, 24(1), 179-197. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.935326>
- Şentürk, Ş. (2018). Little Man Tate ve Gifted filmleri üzerinden üstün yetenekliliğe bakış [A look on gifted individuals through the movies, Little Man Tate and Gifted]. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(2), 107–122. <https://doi.org/10.7822/omuefd.457656>
- Tatlıoğlu, K. (2014). Investigation of personality traits sub-dimensions of university students according to five factor personality theory according to some variables. *Journal of History School*, (17), 939-971.
- Temircan, Z. (2022). Assessment of executive functioning and social emotional learning among adolescents. *Current Approaches in Psychiatry*, 14(Suppl. 1), 286-292.

- Topal, M., & Tortop, H. S. (2015). Film incelemesi: Vitus filminin üstün yetenekliler eğitimi açısından incelenmesi [A movie review: An analysis of "Vitus" in terms of gifted education]. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 2 (2), 23-29. <https://doi.org/10.18200/JGEDC.2015214249>
- Topal, M., & Tortop, H. S. (2016). Film incelemesi: Little Man Tate filminin üstün yetenekliler eğitimi açısından incelenmesi [A movie review: A review of the "Little Man Tate" in terms of gifted education]. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaratıcılık Dergisi*, 3(1), 61-65. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/516555>
- Trail, B. A. (2022). *Twice-exceptional gifted children: Understanding, teaching, and counseling gifted students*. Routledge.
- Zavalsız, Y. S., & Dağcı, Y. S. (2019). Televizyon dizilerinin toplum üzerindeki etkisi [The impact of television series on society]. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 19(1), 185-201.

TÜRKÇE VERSİYON

Bir TV Dizisinde İki Kere Farklılığın Karakterizasyonu: Dönence

Characterization of Twice-Exceptionality in a TV Series: Exceptional (Dönence)

Murat TAPAR*

Umut YİĞİT **

Furkan ARSLAN***

Süleyman EFE****

Yunus YILMAZ*****

Muhammet Davut GÜL*****

ATIF: Tapar, M. & Yigit, U. & Arslan, F. & Efe, S. & Yılmaz, Y. & Gül, M.D, (2025), Characterization of Twice-Exceptionality in a TV Series: Exceptional (Dönence), *Türkiye Üstün Zekalı ve Dahi Çocuklar Eğitim Vakfı Dergisi*, 2 (1), 1-12, DOI: <https://doi.org/10.29329/tuzdev.2025.1315.1>

Öz

Bu çalışmanın amacı, üstün yetenekli ve otizm spektrum bozukluğu (OSB) tanısı bulunan iki kere farklı (2e) bireylerin televizyon dizilerinde nasıl temsil edildiğini incelemektedir. Araştırmanın odak noktası, İsrail yapımı Exceptional dizisinden uyarlanan Türk televizyon dizisi Dönence ve dizinin ana karakteri Gülce'nin betimlenme biçimidir. Çalışmada, dizinin 14 bölümü nitel içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş, bilişsel, sosyo-duygusal, davranışsal ve kişilik özellikleri olmak üzere dört ana tema altında toplam 24 kod oluşturulmuştur. Bulgular, Gülce'nin bilişsel güçlü yönlerinin, özellikle hafıza ve öğrenme becerilerinin ön plana çıktığını, ancak davranışsal temada belirgin zorluklarla karşılaştığını göstermektedir. Sosyo-duygusal açıdan hem güçlü hem de zayıf yönler dengeli şekilde işlenirken, kişilik özellikleri bağlamında deneyime açıklık ve sorumluluk duygusu öne çıkan pozitif yönler olarak tespit edilmiştir. Dizi, 2e bireylerin toplumsal yaşama uyum sürecinde karşılaştıkları eğitimsel ve ailevi zorluklara da dikkat çekmektedir. Bu çalışma, televizyon dizilerinin iki kere farklı bireylerin toplumdaki algısını nasıl şekillendirdiğini ve onların ihtiyaçlarına yönelik farkındalık yaratmadaki rolünü ortaya koymaktadır. Bulgular, destekleyici bir aile ve sosyal çevrenin, 2e bireylerin kendilerini ifade etme süreçlerinde ve karşılaştıkları zorlukları aşmalarında kritik bir rol oynadığını vurgulamaktadır.

*Master's student, Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Tokat-Türkiye, murattapar1983@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9535-7525>

** Master's student, Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Tokat-Türkiye, umutyigit60@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-9012-5569>

***Master's student, Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Tokat-Türkiye, furkanulasarlan@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-0933-0108>

****Master's student, Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Tokat-Türkiye, suleymanfatma01@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0003-9500-3828>

***** Master's student, Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Tokat-Türkiye, sairsimin@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0009-9527-8323>

***** Assist. Prof., Tokat Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education, Tokat-Türkiye, mdavutgull@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0437-5865>

Anahtar Kelimeler: iki kere farklılık, üstün yeteneklilik, otizm spektrum bozukluğu, TV dizileri

Abstract

The aim of this study is to examine how gifted and twice-exceptional (2e) individuals diagnosed with autism spectrum disorder (ASD) are represented in television series. The focus of the study is the Turkish television series *Dönence*, adapted from the Israeli series *Exceptional*, and the way the series' main character *Gülce* is portrayed. In the study, 14 episodes of the series were evaluated using the qualitative content analysis method, and a total of 24 codes were created under four main themes: cognitive, socio-emotional, behavioral, and personality traits. The findings show that *Gülce*'s cognitive strengths, especially her memory and learning skills, are prominent, but she faces significant challenges in the behavioral theme. While both strengths and weaknesses are treated in a balanced way in terms of socio-emotional aspects, openness to experience and sense of responsibility are identified as prominent positive aspects in terms of personality traits. The series also draws attention to the educational and familial difficulties that 2e individuals face in the process of adapting to social life. This study reveals how television series shape the perception of twice exceptional individuals in society and their role in creating awareness of their needs. The findings emphasize that a supportive family and social environment play a critical role in the self-expression processes of twice-different individuals and in overcoming the difficulties they face.

Keywords: twice-exceptionality, giftedness, autism spectrum disorder, TV series

GİRİŞ

İki kere farklılık (2e) durumu, hem olağanüstü yetenekler hem de bir yetersizlik sergileyen farklı ve sıklıkla yanlış anlaşılabilir bir birey grubunu tanımlar. Bu nüanslı karışım, yetersizlikleri üstün yeteneklerini gizleyebildiği gibi üstün yetenekleri de yetersizliklerini gizleyebildiğinden (Assouline vd., 2010; Foley-Nicpon vd., 2010) eğitimciler tarafından özel destek ve kaynak sağlanmasını zorlaştıran kendine özgü engeller ortaya çıkarmaktadır. 2e kavramı 1970'lerde ortaya çıkmıştır ve o zamandan beri hem kullanımında hem de farkındalık düzeylerinde giderek artan bir artışa tanık olmuştur (Neihart, 2008; Sansom, 2015). Operasyonel olarak, 2e olarak tanımlanan bir birey, nörogelişimsel bozukluklar, duygusal bozukluklar, fiziksel yetersizlikler ve öğrenme güçlükleri gibi kategorilere giren bir veya daha fazla yetersizlikle birlikte eşzamanlı olarak istisnai yetenekler sergileyen kişidir (Baldwin et al., 2015; Trail, 2022).

2e bireyler, biri Otizm Spektrum Bozukluğunu (OSB) kapsayan çeşitli yetersizlik profilleri sergileyebilir. Sosyal iletişim ve etkileşimde sınırlılıklar, sınırlı ilgi ve tekrarlayıcı davranışlar, farklı ortamlarda görülen ilgi alanları ve etkinliklerle tanımlanan nörogelişimsel bir bozukluk olan otizm spektrum bozukluğunun (APA, 2013) üstün yetenekli öğrenciler arasında da görüldüğü araştırmalarla ortaya konmuştur (Assouline vd., 2009; Burger-Veltmeijer vd., 2016, 2017; Foley-Nicpon vd., 2010; Foley-Nicpon vd., 2016). OSB'li çocuklarla üstün yetenekli çocukları karşılaştırdığımızda, akranlarının duygusal durumlarını anlamamaları, sınırlı ilgi alanları, monoton konuşma, tek taraflı konuşma ve dili mecazdan ziyade gerçek anlamda kullanmalarının benzerlik gösterdiği belirtilmektedir (Neihart & Poon, 2009). Yine Huber (2007), iki grubun dar ilgi alanları, bilişsel yapı ve sosyal iletişimde zorluk açısından benzer olduğunu bulmuştur. Assouline ve Whiteman (2011) OSB olan üstün yetenekli öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörleri inceledikleri çalışmalarında, çalışma belleği ve işlem hızının başarıyı yordamada önemli faktörler olduğunu ve bu durumun OSB olan öğrencilerle benzerlik gösterdiğini belirtmişlerdir. Cain ve arkadaşları (2019) OSB'li üstün yetenekli öğrencilerin sadece başlangıçta değil zaman içinde de OSB'li çocuklardan daha yüksek akademik başarı gösterdiklerini bulmuşlardır. OSB'li çocuklar üstün yetenekli çocuklarla karşılaştırıldığında, hızlı çalışma istekleri açısından benzer oldukları, ancak yönetici işlev becerilerinin düzeyi açısından farklılaştıkları iddia edilmiştir (Neihart ve Poon, 2009). Assouline ve diğerleri (2009), OSB'li iki üstün ve tek üstün yetenekli kız öğrenciyi karşılaştırdıkları bir vaka

çalışmasında, her ikisinin de akademik ve bilişsel yetenek açısından benzerlik gösterdiğini, ancak sadece yürütücü işlevler açısından farklılık gösterdiğini bulmuştur. Doobay (2010) OSB'li grubun uyumsal işlevsellik alanlarında daha zayıf olduğunu, işlem hızı, günlük yaşam aktiviteleri, uyum, dikkat, tipiklik, depresyon, hiperaktivite, sosyal beceriler ve geri çekilme alanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir zayıflık olduğunu bulmuştur. Benzer bir örnekleme yapılan bir başka çalışmada, öğretmen ve ebeveynlerin algılarına göre OSB'li üstün yetenekli öğrencilerin uyumsal beceriler, işlem hızı ve psikolojik işlevsellik açısından daha zayıf oldukları bulunmuştur (Doobay et al., 2014). Rubenstein ve arkadaşları (2015) ebeveynlerin bu öğrencilerle ilgili deneyimlerini incelemiş ve ebeveynlerin çoğunlukla sosyal zorluklardan ve uygun eğitim ortamları bulmaktan bahsettiklerini ve ebeveynlerin kendilerinin de bu durumun üstesinden gelmek için bu ortamları yaratmaya çalıştıklarını tespit etmiştir.

Yukarıda bahsedilen tüm bu çalışmaların 2e'li OSB'li bireylerin entelektüel bağlamda bilişsel, davranışsal, sosyal ve duygusal profillerinin oluşturulmasında önemli bir rol oynadığı açıktır. Ancak bu bireylerin sadece entelektüel dünyada değil, toplumda da tanınması, tanılama sürecine dahil edilmelerine ve belirlenen ihtiyaçlarının karşılanmasına katkı sağlayacaktır. Bu noktada görsel medyanın (film ve diziler) toplumdaki azınlık grupların yaşam deneyimlerini anlamlandırmada ve bireylerin bu gruplara yönelik değer yargılarını dönüştürmede önemli bir rol oynadığı ortaya çıkmıştır (Oliver & Bartsch, 2010; Rieger vd., 2018). Medya, görsel ve işitsel yollarla insanların zihinlerinde imgeler yaratmaya yardımcı olarak, izleyicilerin bu imgelerle özdeşleşmelerine ve kültürel temsillerini günlük yaşamlarına dahil etmelerine yardımcı olmuştur (Güngör, 2001, s.106). TV dizileri, izleyicilere farklı yaşam deneyimleri sunarak dünyayı anlama biçimlerini değiştirebilmektedir (Özdemir & Özer, 2009). Yine Çelik ve Öztürk (2022) tarafından yapılan çalışmada, dizilerdeki karakterlerin farklı metaforlar aracılığıyla izleyicilerin kendi hayatlarını anlamalarına ve karakteri günlük hayatta anlamlandırmalarına yardımcı olduğu ortaya konmuştur. Dizilerde yansıtılan deneyimler ve karakterler bazen doğrudan bazen de dolaylı olarak izleyicide belirli metaforlar inşa etmektedir (Beşikci, 2023). Olayların ve karakterlerin anlatılması, bir hikâye ya da deneyim olarak sunulması, izleyicinin karakteri benimsemesini ve içselleştirmesini kolaylaştırır (Esslin, 2001).

Araştırmanın amacı

Televizyon, yaygın erişilebilirliği nedeniyle toplumsal yaşamı ve kamu bilincini şekillendiren önemli bir kitle iletişim aracıdır (Kazaz ve Çoban, 2013). Türkiye'de günlük ortalama televizyon izleme süresi 3 saat 34 dakikadır ve ülke bu konuda dünyada ilk sırada yer almaktadır. Diziler, büyük ölçüde televizyonun yaygınlığı ve düşük maliyeti nedeniyle en çok tercih edilen ikinci program türüdür (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu [RTÜK], 2018) (Zavalsız & Dağcı, 2019).

Sadece üstün yetenekli bireylere odaklanan filmlerin analizi, farklı gelişim alanlarında temel özelliklerin vurgulandığını ortaya koymaktadır. Bilişsel alanda güçlü bir hafıza; sosyo-duygusal alanda öz farkındalık; dilsel alanda doğru ve akıcı dil kullanımı; kişilik gelişimi alanında ise öz disiplin öne çıkmaktadır (Afat vd., 2020; Pektaş vd., 2020; Şakar vd., 2023; Şentürk, 2018). Otizmlili bireyleri tasvir eden filmler ağırlıklı olarak erkek merkezlidir ve genellikle stereotiplere dayanmaktadır (Tharian vd., 2019). Bazıları OSB'li bireylerin karşılaştığı zorlukları doğru bir şekilde tasvir ederken, birçoğu spektrumun çeşitliliğini yansıtmamaktadır (Nordahl-Hansen vd., 2018). Medya temsilleri toplumsal tutumları etkileyerek otizmle ilgili yanlış kanıları sıklıkla pekiştirmektedir (Dean & Nordahl-Hansen, 2021). Bununla birlikte, *Atypical* ve *The Good Doctor* gibi filmler, uygun destek verildiğinde OSB'li bireylerin potansiyelini vurgulayan daha incelikli tasvirler sunarak eğitimsel amaçlara da hizmet etmektedir (Zhang, 2023). Araştırmalar, kişilik, bilişsel, sosyo-duygusal ve eğitimsel yönleri vurgulayarak 2e bireylerin filmlerdeki temsilini incelemiştir (Atmaca vd., 2022). Bu çalışma, bu bireylerin bilişsel alanlarda daha olumlu tasvir edilirken, sosyo-duygusal ve davranışsal alanlarda daha olumsuz tasvir edildiklerini bildirmiştir. Bununla birlikte, 2e'nin TV dizilerindeki temsiline çok az ilgi gösterilmiştir. Bu çalışma, Gülce'nin 2e temsilini analiz

ederek bu boşluğu gidermektedir. Analiz, Gülce karakterinin bilişsel, sosyo-duygusal, davranışsal ve kişilik boyutlarını inceleyecek ve şu soruyu yanıtlamaya çalışacaktır: Dönence dizisinde 2e birey nasıl tasvir ediliyor?

Televizyon ve sinema, üstün yetenekli ve otistik bireylerin toplumsal algısının şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu bireylerin medyadaki temsili genellikle iki uçta sunulur: ya dahi ve olağanüstü yetenekli bir karakter ya da sosyal uyumda ciddi zorluklar yaşayan biri olarak (Draaisma, 2009; Belcher & Maich, 2014). Özellikle üstün yetenekli bireylerin tasvir edildiği yapımlarda, karakterlerin bilişsel becerileri vurgulanırken, duygusal ve sosyal yönleri genellikle ihmal edilmektedir (Cross vd., 2010). OSB ve üstün yetenekli bireylerin yer aldığı televizyon yapımları arasında The Good Doctor, Atypical ve Sherlock gibi diziler öne çıkmaktadır. The Good Doctor, otistik ve savant bir doktorun tıp alanındaki üstün becerilerini vurgularken, sosyal etkileşim ve duygusal farkındalık konusundaki zorluklarına değinmektedir (Chowdhury, 2021). Atypical dizisi ise otistik bir gencin ergenlik ve bağımsızlık mücadelesini anlatırken, karakterin güçlü yönleri ile günlük hayatta karşılaştığı engelleri dengelemektedir (Nordahl-Hansen vd., 2018). Sherlock dizisi ise ana karakterin olağanüstü analitik zekasını ve hafızasını vurgularken, sosyal ilişkilerdeki eksikliklerini de açıkça ortaya koymaktadır (Gallagher & Green, 2020). Bu bağlamda, Dönence dizisinin seçilmesinin nedeni, Türkiye'de otistik ve üstün yetenekli bireylerin medyada temsiline ilişkin sınırlı sayıda yapımın bulunmasıdır. İsrail dizisi Exceptional'den uyarlanan Dönence, ana karakter Gülce üzerinden 2e bireylerin yaşadığı zorlukları ve güçlü yanlarını ele almaktadır. Gülce karakterizasyonu, hem bilişsel olarak üstün yetenekli olması hem de OSB'ye bağlı sosyal ve davranışsal farklılıklar sergilemesi nedeniyle 2e bireylerin medyada temsiline önemli bir örnek teşkil etmektedir. Tüm bu nedenlerle Dönence, the Good Doctor ve Atypical gibi dizilerle benzer bir yaklaşıma sahip olmakla birlikte üstün yeteneklilik ve otizmi bir arada ele alması açısından özgün bir yapım. Türkiye'de bu tür karakterlerin temsili üzerine yapılan araştırmaların sınırlı olduğu düşünüldüğünde, dizinin incelenmesi hem akademik hem de toplumsal farkındalık açısından önemli bir katkı sunuyor.

YÖNTEM

Bu çalışma, 2e bireyine odaklanan İsrail dizisi Exceptional'in Türkiye uyarlaması Dönence'yi analiz etmeyi amaçlamıştır. Dizi 14 bölüm yayınlandığı için ana karakter Gülce 14 bölümde 2e kapsamında analiz edilmiştir. Çalışmada nitel yöntemlerden biri olan doküman analizi kullanılmıştır. Bu çalışmada, Dönence dizisinde 2e bireylerin temsiline ilişkin mevcut verilerin sistematik olarak incelenmesi için doküman analizinden yararlanılmıştır. Doküman analizi yazılı, görsel ya da dijital materyallerin içeriğini anlamlandırmaya yönelik bir araştırma yöntemidir ve medya temsillerini analiz etmek için uygun bir yaklaşımdır (Bowen, 2009).

Görsel medya içeriğinin sistematik olarak incelenmesi yapılandırılmış bir yaklaşım gerektirmektedir çünkü dizilerdeki karakter temsilleri doğrudan gözlemlenememekte ancak doküman analizi kullanılarak sahneler, diyaloglar ve karakter gelişimi üzerinden yorumlanması gerekmektedir (Guest vd., 2013). Dizi bölümlerinden toplanan veriler bilişsel, sosyal-duygusal, davranışsal ve kişilik özellikleri açısından kategorize edilip analiz edildiğinden, bu yöntem özellikle kodlama ve tematik analiz için uygundur. Bu sayede, karakterin güçlü ve zayıf yönleri sıklık örüntülerine dayalı olarak belirlenmiştir (Miles & Huberman, 1994). Ayrıca, bu yaklaşımın geriye dönük ve tekrarlanabilir niteliği, araştırmacıların verilerin doğruluğunu ve tutarlılığını doğrulamak için diziyi yeniden izlemesi ve belge analizinin tekrarlanabilirliğini güçlendirmesi nedeniyle bulguların güvenilirliğini sağlamıştır (Bowen, 2009). Görsel medyada 2e bireylerin temsiline ilişkin çalışmaların sınırlı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu yöntem, karakterin anlatı içindeki akademik ve sosyal gelişiminin derinlemesine nitel analizini mümkün kılmıştır (Atmaca vd., 2022). Bu sistematik süreç sayesinde çalışma, 2e bireylerin medyada nasıl tasvir edildiğine dair kapsamlı ve güvenilir bir anlayış sağlamıştır.

Süreç

Dönence is a Turkish TV series in the genres of youth, romance, and drama. The show premiered on July 4, 2023, directed by Serdar Gözelekli and written by Nuray Uslu, Banu Yılmaz, Hamza Akyıldız, Ebru Hacıoğlu, İbrahim Güler, and Melek Ordu. The main cast includes Emre Kinay, Caner Topçu, Sümeyye Aydoğan, and Atakan Hoşgören. Adapted from the Israeli series *Exceptional*, *Dönence* aired for one season, concluding after 14 episodes on October 11, 2023, with each episode running for about 120 minutes. The main character, Gülce, is a 16-year-old high school student with autism spectrum disorder, notable for her exceptional artistic talent and remarkable memory. Alongside her extraordinary abilities, Gülce exhibits typical autistic behaviors such as sensitivity to sensory stimuli, discomfort with sudden changes, difficulty with eye contact, strict adherence to routines, and challenges in modulating her voice.

Gülce, hem üstün zekâlı hem de OSB özellikleri gösteren bir 2e bireyidir. Bilişsel güçleri, üstün yetenekli bireylerin tipik olarak güçlü hafıza becerilerine sahip olduğunu belirten araştırmalarla uyumlu olarak, hafızasından bir şüpheliyi ayrıntılı bir şekilde çizdiğinde görüldüğü gibi (Bölüm 13, 1.40 dk.) olağanüstü hafızasında belirgindir (Şakar vd., 2023). Hızlı öğrenme becerisi, bir tıp öğrencisinin bilmediği bir konuyu okuduktan sonra sorduğu soruya kısa sürede doğru yanıt vermesiyle (Bölüm 7, 1.42 dk.) ortaya çıkmakta ve üstün yetenekli bireylerin karmaşık konuları hızla kavradığına dair bulguları desteklemektedir (Renzulli, 2016). Buna ek olarak, sanatsal yaratıcılığı akranlarınınkini aşıyor ve sanatsal ifadenin üstün zekâlılığın bir özelliği olduğu fikrini güçlendiriyor (Kaufman vd., 2016). Bununla birlikte Gülce, Gece ile etkileşimlerinde görüldüğü gibi (Bölüm 6, 50 sn.), duyguları anlamakta ve konuşmalarda empati kurmakta güçlük çekmek gibi OSB ile ilişkili özellikler de sergilemektedir; bu da OSB'li bireylerin genellikle sosyal anlama konusunda zorluk yaşadığını gösteren araştırmalarla uyumludur (APA, 2013). Otobüsteki anahtarlık gibi küçük seslerin neden olduğu sıkıntı da dahil olmak üzere duyu hassasiyetleri (Bölüm 7, 19.55 dk.), OSB'nin iyi belgelenmiş bir özelliğini yansıtmaktadır (Foley-Nicpon vd., 2010). Ayrıca, dokuza kadar saymak ve nesnelere titizlikle düzenlemek (Bölüm 14, 2,09 dk.) gibi tekrarlayıcı davranışları ve rutinelere bağlılığı temel OSB belirtileridir (APA, 2013). Ayrıca, Rüzgar'ın kendisine sarılma girişiminden geri çekilmesinde (Bölüm 5, 23:30 dk.) görüldüğü üzere, fiziksel temastan kaçınmaktadır ve bu durum OSB'li bireyler arasında yaygın bir özelliktir (Doobay vd., 2014). Bu zorluklara rağmen, Gülce'nin üstün yetenekliliği özel ihtiyaçlarıyla iç içe geçmeye devam ediyor ve iki kez istisnai olmanın karmaşıklığını vurguluyor (Assouline ve Whiteman, 2011; Foley-Nicpon vd., 2010). Gülce'nin durumu, 2e bireyleri anlamak ve desteklemek için nüanslı bir yaklaşıma duyulan ihtiyacı göstermekte ve hem yeteneklerinin hem de zorluklarının uygun şekilde ele alınmasını sağlamaktadır.

Dönence'de Gülce'nin hikayesi, hem üstün yetenekliliğini hem de OSB ile ilişkili zorlukları tasvir ederek iki kez istisnai olmanın karmaşıklığını vurgulamaktadır. Ailesi, Gülce'nin bireysel ihtiyaçları ile sosyal normlar arasında denge kurmaya çalışarak destekleyici ancak bazen çatışmalı bir ortam sağlıyor. Annesi rutin ve duygusal destek sağlarken, babasının sağlık sorunları Gülce'de endişe ve merak uyandırıyor. Kız kardeşi Gece, onu tam olarak anlamakta zorlansa da korumacı tavrını sürdürüyor. Bir sahil kasabasında yaşamak, Gülce'nin deneyimlerini şekillendiren hem duyu zorlukları hem de güvenlik duygusu sunar. Akademik olarak matematik ve resim gibi derslerde başarılı olsa da sosyal etkileşimler ve rutinlerdeki değişiklikler zorluklara neden oluyor. Dizi, güçlü yönlerin ve zorlukların nasıl bir arada var olduğunu vurgulayarak 2e deneyimini etkili bir şekilde gösteriyor. Araştırmaların da gösterdiği gibi, 2e bireyler genellikle zorluklarını maskeleyerek ya da tam tersine, mücadeleleri üstün zekâlarını gölgeleyebilmektedir (Assouline vd., 2010). Bu bireylerin tespit edilmesi ve desteklenmesi, hem üstün zekâlıların hem de özel eğitim stratejilerinin entegre edildiği dengeli bir yaklaşım gerektirir (Trail, 2022; Galbraith, 2018). *Dönence*, Gülce karakteri aracılığıyla, iki kere istisnai bireylerin benzersiz deneyimlerine dair değerli bir içgörü sunarak, hem anlayışa hem de özel desteğe duydukları ihtiyacı vurguluyor.

Makalede, Dönence dizisinin 2e bireylerini nasıl temsil ettiğini anlamak için belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma tekniklerinden biri olan bu yöntem, yazılı ve dijital materyallerin sistematik analizini içeriyor. Araştırmacılar dizinin tüm bölümlerini izleyerek belirli sahnelerdeki diyalogları ve olayları analiz etmiştir. Kodlamaya dahil edilen sahnelerin zaman bilgileri (dakika/saniye) not edilmiştir. Sahnede geçen diyaloglar doğrudan alıntılanmış ya da olayın bağlamı açıklanmıştır. Güçlü yönler (olumlu), zayıf yönler (olumsuz) işaretiyle belirtilmiştir. Kodlamalar dört ana temaya ayrılmıştır: Bilişsel, sosyo-duygusal, davranışsal ve kişilik özellikleri. Her tema altında alt kategoriler oluşturulmuştur. Kodlamalar farklı araştırmacılar tarafından bağımsız olarak yapılmıştır. Kodlamaların güvenilirliği ve fikir birliği aşağıdaki formülle hesaplanmıştır. Miles ve Huberman (1994) formülü kullanılmıştır: $\text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}) \times 100$ Araştırmacılar arasında %90,95 kodlama uyumu sağlanmıştır. Temalar altında kodlanan sahnelerin frekansları hesaplanmış ve tablolaştırılmıştır. Kodlama yöntemini açıklamak için örnek diyaloglar kullanılmıştır. Bu süreç, dizideki karakterin nasıl temsil edildiğini daha iyi anlamak ve analiz etmek için sistematik ve objektif bir yöntem izlenerek gerçekleştirilmiştir.

Kodlama süreci

Kodlar oluşturulmadan önce her bölüm beş araştırmacı tarafından izlenmiştir. Kodlamada, dakika/saniye cinsinden analiz edilen bölümlerden doğrudan alıntı yapılmış ya da konuşma yapılmamışsa dakika/saniye kodlamasının yanında seçilme nedeni belirtilmiştir. Güçlü ve olumlu yönler artı (P), zayıf ve olumsuz yönler ise eksi (-) olarak sembolize edilmiştir. Örneğin, ana karakter Gülce'nin otizmden kaynaklanan davranışsal yetersizlikten kaynaklanan özellikleri ve bunun duygusal etkileri temastan kaçınma (-) olarak kodlanmıştır "Dokunma! Dokunma! Uzaklaş! Dokunma, git buradan! Dokunma lütfen!" (10. Bölüm, 45.02sn.) olarak kodlanmış ve tabloda zayıflık olarak yer almıştır. Ayrıca diyalogun olmadığı bölümlerde kodlama yöntemi şu şekilde gerçekleştirilmiştir: Özel yetenek alanlarından biri olan çizim becerisi, bilişsel üstünlüğünden dolayı yaratıcılık özelliğinin gösterildiği bölümde "Üstün çizim yeteneği" olarak kodlanmış ve tabloda olumlu özellik bölümüne kaydedilmiştir. Olumlu bir durumun kodlanmasına örnek vermek gerekirse bilişsel temada yer alan hafıza yeteneği ile ilgili aşağıdaki sahne örnek olarak verilebilir: Hafıza (P): "Gülce'nin babası hastanedeyken ona karşı bir suikast girişiminde bulunulur. Gülce o gün hastanede gördüğü şüpheli kişinin resmini çizer, yüzünü detaylı bir şekilde hatırlar. Bu resim olayın aydınlatılmasında önemli bir rol oynar." (Bölüm 13, 1.40 saniye) Daha sonra bölümleri izleyen araştırmacılar bir araya gelerek bireysel olarak belirledikleri kodları karşılaştırarak değerlendiriciler arası uyum puanını hesapladılar. Kodlarda anlaşmazlık olması durumunda araştırmacılar aynı kodlar üzerinde uzlaşana kadar kodların olduğu bölümler üzerinde çalışmışlardır. Son olarak tüm kodlar birleştirilmiştir.

Güvenilirlik ve geçerlilik

Dizinin bölümlerinin izlenmesi süreci araştırmacılar tarafından bağımsız olarak gerçekleştirilmiştir. Her araştırmacı izleme ve inceleme sürecinde aynı 2e kriterlerini kullanmış ve elde edilen kodlar karşılaştırılmıştır. Her bölümden elde edilen kodlar için " $\text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}) \times 100$ " formülü kullanılarak görüş birliği puanı hesaplanmıştır (Miles & Huberman 1994). Araştırmacıların bireysel çalışmaları sonucunda elde edilen frekans havuzunda tüm temalar incelendiğinde Gülce karakterinin güçlü yönlerinin vurgulandığı 112, zayıf yönlerinin vurgulandığı 109 olmak üzere toplam 221 frekans elde edilmiştir. Elde edilen frekanslar üzerinde araştırmacılar arasında anlaşmazlık olması durumunda, aynı kodlar üzerinde uzlaşma sağlanana kadar kodların yer aldığı bölümler üzerinde çalışılmıştır. Araştırmacılar bu 221 frekansın 201'inde (%90,95) görüş birliğine varmıştır. Son olarak, tüm kodlar birleştirilmiş ve %100 fikir birliğine varılan frekanslar Tablo 1'de listelenmiştir.

Etik beyanı

Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir.

BULGULAR

Gülce'nin karakterinin güçlü ve zayıf yönleri, güçlü ve zayıf yönler üzerinden bilişsel, sosyal-duygusal, davranışsal ve kişilik özellikleri çerçevesinde incelendi. Ayrıca frekans değerleri oluşturuldu. Frekans değerlerine ilişkin sayısal veriler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Her Temanın Frekans Değerleri

	Güçlü Yönler	Zayıf Yönler	Toplam
Bilişsel	52	12	64
Sosyo-duygusal	13	15	28
Davranışsal	4	68	72
Kişilik	30	7	37
Toplam	99	102	201

Tablo 1'de ana karakter Gülce'nin güçlü ve zayıf yönleri, üstünlük alanları ve yetersizlik alanları kodlarla gösterilmiş ve toplam frekanslar hesaplanmıştır. Frekans farklarına bakmamızın amacı karakterin hangi yönünün daha baskın olduğuna dair sayısal veriler elde etmektir. Karaktere baktığımızda eksikliklerine rağmen sergilediği bilişsel ve akademik süreçler oldukça yüksektir. Karakterin üstün alanlarına ait kodlarda bilişsel alanların güçlü yönlerine ait kodlar daha sık ($f=52$), davranışsal alandaki zayıflıklara ait kodlar ise ($f=68$) daha siktir. Kişilik özellikleri açısından, güçlü yönler ($f=30$) zayıf yönlerden ($f=7$) daha fazla vurgulanırken, sosyo-duygusal güçlü yönler ($f=13$) ve zayıf yönler ($f=15$) benzerdir.

Bilişsel

Bilişsel tema iki kategoriye ayrılmıştır: güçlü yönler ve zayıf yönler. Bilişsel tema 10 koddan oluşmaktadır: Dikkat, algı, hafıza, öğrenme, problem çözme, planlama, muhakeme, yaratıcılık, merak ve karar verme. Tablo 2, bilişsel tema altında yer alan güçlü ve zayıf yönlerin frekans değerlerini göstermektedir.

Tablo 2. Bilişsel Tema Altındaki Güçlü ve Zayıf Yönlerin Sıklığı

Bilişsel		Algı		Hafıza		Öğrenme		Problem çözme	
Dikkat									
Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
5		3	8	17		8		3	
Planlama		Akıl yürütme		Yaratıcılık		Merak		Karar verme	
Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
2		5	2	6		1		1	
								Güç	52
								Zayıflık	9
								Toplam	61

Tablo 2 incelendiğinde hafıza, yaratıcılık ve öğrenme en güçlü yönler olarak öne çıkarken, algılama zayıf yön olarak görülmektedir. Aşağıdaki sahneler bu tema için belirlediğimiz kodları örneklendirmektedir:

- Muhakeme (P): "Sayıları anlayabiliyorum ama insanları anlayamıyorum. Zeki yerine akıllı olabilseydim anlardım ama anlayamıyorum." (4. Bölüm 2.14sn)
- Algı (P): Gülce otobüste seyahat ederken anahtarlığın tıkırtısından rahatsız olur, ardından çevreden gelen tüm sesleri fark eder ve rahatsız olur (7. Bölüm, 19.55sn.)
- Anı (P): Gülce'nin babasının hastaneye yatırılması sırasında, hayatına kastedilerek insülin yapılır. Gülce o gün hastanede gördüğü şüpheli bir kişinin yüzünü detaylı bir şekilde resmeder. (13. Bölüm, 1.40sn.)

- Dikkat (P): Gülce'nin hayati tehlikesi olan bir hastalık nedeniyle ameliyat olmak için evden ayrılan babası, olumsuz bir durum karşısında aile bireylerinin izlemesi için bir video çeker. Gülce bu videoda babasının arkasında duran otelin afişinden videonun çekildiği yeri tahmin eder ve babasını bulmak için harekete geçer. (7. Bölüm, 10.05 sn.)
- Öğrenme hızı (P): Gülce, babasının hastalığının ne olduğunu öğrenmek için kütüphanede tıp kitapları okumaktadır. İlk kez karşılaştığı konularla ilgili okuma yaparken arka masadan bir tıp öğrencisi arkadaşına tıpla ilgili bir soru sorar ve Gülce hemen doğru cevabı verir. (7. Bölüm, 1.42sn.)
- Problem Çözme (P) Gülce'nin sınıf arkadaşlarından biri yediği tost boğazına takıldığı için tam bir tıkanma halindedir. Bu sırada sınıftaki diğer öğrenciler ne yapacaklarını bilemez ve endişelenirler. Olayı fark eden Gülce, "Alican, Heimlich manevrası yapman gerekiyor." diyerek ve nasıl yapılacağını detaylı bir şekilde anlatarak Alican'ın öğrencinin boğazındaki cismi çıkarmasına yardımcı olur. (11. Bölüm, 44.39sn.)

Davranışsal

Davranışsal tema iki kategoriye ayrılmıştır: güçlü ve zayıf yönler. Davranışsal tema 4 koddan oluşmaktadır: Rutinlere sabitlenme, tekrarlayan hareketler, temastan kaçınma ve takıntılı davranışlar. Tablo 3, davranışsal tema altında yer alan güçlü ve zayıf yönlerin frekans değerlerini göstermektedir.

Tablo 3. Davranışsal Tema Altındaki Güçlü ve Zayıf Yönlerin Sıklığı

Rutinlere sabitlenme		Tekrarlayan hareketler		Temastan kaçınma		Takıntılı davranışlar	
Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
3	12		8		28	1	20
					Güç	4	
					Zayıflık	68	
					Toplam	72	

Tablo 3 incelendiğinde en çok problem davranışların vurgulandığı, takıntılı davranışlar ve temastan kaçınmanın da öne çıktığı görülmektedir. Aşağıdaki sahneler bu tema için belirlediğimiz kodları örneklemektedir:

- Rutinlere sabitlenme (N): Gülce yeni taşındıkları evin mutfağında su içmek istediğinde her zaman su bardaklarının bulunduğu rafa baktı ve bir anda endişelenerek "Su bardakları yok, bardakların burada olması gerekiyordu, bardaklar nerede, su içmek istiyorum, bardaklar nerede" diye tepki verdi. Annesi Gülce'ye bardakların yerini göstererek onu sakinleştirdi. (1. Bölüm, 40.33sn.)
- Takıntılı davranış (N): Gülce, yapmakta zorlandığı bir eylemi gerçekleştireceği hemen her durumda 9'a kadar sayar ya da 9 saniye boyunca yapar ya da yapmaktan keyif aldığı birçok etkinliği 9'un katları şeklinde planlar ve gerçekleştirir. Örneğin, erkek arkadaşı Alican'ın elini 9 saniye boyunca tutabilir (14. Bölüm, 2.09dk.) Benzer şekilde, aile üyelerinin kendisine 9 saniye boyunca sarılmasına izin verir (2. Bölüm, 32.02sn). Bir başka sefer 9 dakika boyunca resim yapıyor (5. Bölüm, 1.06.31sn.)
- Temastan kaçınma (N): Rüzgar ve Gülce tekneyken tekne su almaya başlar. Tedirgin olan Rüzgar, Gülce'ye sarılmak ister ancak Gülce "hayır istemiyorum" diyerek Rüzgar'ı iter. Bu süreçte Gülce suya düşer ve ardından suya atlayan Rüzgar, Gülce'ye tekrar sarılmaya çalışırken Gülce temastan kaçınmak için Rüzgar'dan uzaklaşmaya çalışır (5. Bölüm, 23.30sn)
- Tekrarlayan Hareketler (N): Gülce'nin yanında taşıdığı 9 taşı tekrar tekrar sayması ve çantasına koyup çıkarması, ablasının nedenini sorması üzerine içinden geldiğini

söylemesi ve ablasının "tekrarlayan şeyler sana iyi geliyor o zaman" demesi (4. Bölüm, 38.39sn.)

Sosyal-duygusal

Sosyal-duygusal tema iki kategoriye ayrılmıştır: güçlü yönler ve zayıf yönler. Sosyal-duygusal tema 5 koddan oluşmaktadır: Öz farkındalık, öz yönetim, sosyal farkındalık, iletişim becerileri ve sorumlu karar verme. Tablo 4, sosyal-duygusal teması altında yer alan güçlü ve zayıf yönlerin frekans değerlerini göstermektedir.

Tablo 4. Sosyo-duygusal Tema Altındaki Güçlü ve Zayıf Yönlerin Sıklığı.

Sosyo-duygusal									
Öz farkındalık		Öz yönetim		Sosyal farkındalık		İletişim		Karar verme	
Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
3	2	2	0	2	6	4	7	2	0
							Güç	13	
							Zayıflık	15	
							Toplam	28	

Tablo 4 incelendiğinde, 2e'nin sosyal ve duygusal yönlerinin seriye çok fazla yansımadağı görülmektedir. Zayıf yönler olarak en çok sosyal farkındalık ve iletişim becerileri öne çıkmaktadır. Aşağıdaki sahneler bu tema için belirlediğimiz kodları örneklemektedir:

- Öz farkındalık (P): Gülce: "Üzülemiyorum, kızamıyorum, korkuyorum, rahatsız oluyorum ama üzülemiyorum." (11. Bölüm, 2.07.40sn.)
- Sosyal farkındalık (N): Gülce, "Eve gidince isim oyunu oynayalım", Gece, "Sana işim var dedim, neden beni anlamak istemiyorsun.", Gülce, "Ama benim işim yok ki." (6. Bölüm, 50sn.) (Başkalarına Saygı). Bu sahnede Gülce, başkalarının da kendi dünyasında geçerli olan aynı gerçeklikleri deneyimlediğini varsaymaktadır. Bu, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde sıklıkla görülen zihin teorisi eksikliği (başkalarının düşünce ve duygularını anlamada zorluk) ile ilişkilendirilebilir. Burada, Gece'nin meşgul olduğu gerçeğini kavrayamıyor ve kendi arzularına öncelik veriyor. Bu sahne Gülce'nin sosyal farkındalığının sınırlı olduğunu ve başkalarının bakış açılarını anlamakta güçlük çektiğini göstermektedir. Ancak bu bilinçli bir bencillik değil, bilişsel farklılıklardan kaynaklanan doğal bir durumdur. Destekleyici bir ortam, bu tür durumlarda sosyal ipuçlarını anlamayı öğretmesine yardımcı olabilir.
- İletişim Becerileri (P): Gülce'nin kız kardeşi Gece, insanlar tarafından Gülce'ye karşı anlayışsız olmakla suçlandığında, Gülce onu teselli etmek ve insanların kız kardeşine karşı tepkisini hafifletmek için bir eldiven giyerek kız kardeşinin elini tutar ve kız kardeşinin yanında olduğu mesajını verir. Gece bu olayla ilgili olarak "Benim seni korumam gerekirken sen beni korudun, ilk defa sen tuttun elimi. İyi ki benim ablamısın" diyor. (9. Bölüm, 17.32sn.) (Yardım Becerileri)
- Karar Verme (N): Tekne gezisine çıktıklarında Gece, Gülce'den Özgür'le konuşmak için 2 dakika beklemesini ister. Gülce "2 dakika beklemek istemiyorum, hemen çıkmamız lazım" diyerek reddeder. Daha sonra Gece ve Özgür teknedeki uzaklaşınca tekneyi kendisi kullanır ve Rüzgar'la birlikte denize açılır. Ardından tekne su alıyor ve tehlikeli anlar yaşamalarına neden oluyor (5. Bölüm, 19.15sn.) (Eylemlerin sonuçlarını gerçekçi değerlendirememesi.). Bu sahne Gülce'nin karar verme sürecindeki zorluklarını vurgulamaktadır. Gece'nin kısa bir süre bekleme isteğine rağmen, Gülce acil arzusuna odaklanmak ve hemen yelken açmak ister. Beklemeye tahammül edemeyerek tekneyi tek başına kullanarak Rüzgar'a yelken açar. Ancak durumu yeterince değerlendiremez ve teknenin su almasına neden olarak tehlikeli bir durum yaratır. Bu durum 2e (iki farklı) bireylerde karar verme mekanizmasının bazı zorluklar yaşayabileceğini

gösteriyor. Gülce sabırsızlık ve dürtüsellik nedeniyle olayın olası sonuçlarını değerlendirmeden hareket etmektedir. Bu durum, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde bilişsel esneklik eksikliği ve yürütücü işlev becerilerindeki zorluklarla ilişkilendirilebilir. Bununla birlikte, bu tür bireyler uygun rehberlik ve destekleyici bir ortamla daha iyi karar verme becerileri geliştirebilirler. Gülce'nin kararlarını daha bilinçli bir şekilde vermesi için Gece ve ailesi tarafından desteklenmesi, seçimlerinin sonuçlarını daha iyi anlamasına yardımcı olabilir.

Kişilik

Kişilik teması güçlü ve zayıf yönler olmak üzere iki kategoriye ayrılmıştır. Sosyal-duygusal tema 5 koddan oluşmaktadır: Dışa dönüklük, nevroitiklik, deneyime açıklık, sorumluluk ve uyumluluk. Tablo 5, kişilik teması altında yer alan güçlü ve zayıf yönlerin frekans değerlerini göstermektedir.

Tablo 5. Kişilik Teması Altındaki Güçlü ve Zayıf Yönlerin Sıklığı.

Kişilik		Nevrotiklik		Deneyime Açıklık		Sorumluluk		Uyarlanabilirlik	
Dışadönük	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
4	1	0	2	8	1	13	1	5	2
								Güç	30
								Zayıflık	7
								Toplam	37

Tablo 5 incelendiğinde, kişilik özellikleri açısından deneyime açıklık ve sorumluluğun daha fazla öne çıktığı görülmektedir. Aşağıdaki sahneler bu tema için belirlediğimiz kodları örneklemektedir:

- Dışa dönüklük (N): Gülce kalabalık bir caddede yürürken kendini huzursuz hissediyor. Orada bulunmaktan rahatsız olduğu davranışlarına ve yüz ifadesine yansıyor (9. Bölüm, 58.07sn.)
- Deneyime açıklık (P): Gülce, hem Otizm Spektrum Bozukluğu hakkında toplumsal farkındalık yaratmak hem de kardeşi Gece'nin klibine destek olmak amacıyla, kendisi için ne kadar zor olsa da bir klip için çekilmeyi kabul eder. Çekimler sırasında ışık ve sestten rahatsız olur ve yoğun stres yaşar. Bu video sosyal medyada yayınlandığında, insanların yoğun tepkisiyle karşılaştığı için ağlayan Gece'ye destek olmak amacıyla, kendisi için çok zor olsa da eline eldiven takarak Gece'den elini tutmasını istiyor (8. Bölüm, 09.54sn.)
- Nevrotiklik (N): Gülce kız kardeşiyle kalabalık bir caddede yürürken kaygılanır. Davranışları ve yüz ifadesi yaşadığı yoğun kaygıyı ve orada bulunmaktan duyduğu rahatsızlığı yansıtmaktadır. Ablası "iyi misin?" diye sorarak yaşadığı kaygının dışarıdan hissedildiğini teyit eder (9. Bölüm, 58.07sn.).
- Sorumluluk (N): Lise öğrencisi Gülce tıba ilgi duymakta ve doktor olmak istemektedir. Bunun için tıp kitaplarından anatomi çalışmakta ve konuyla ilgili tüm testleri yapamadığı için üzülmemektedir. Ailesi bunun normal olduğunu söylese de Gülce tüm konuyu ezberlediğini ve bu nedenle tüm soruları doğru yapmak zorunda olduğunu söyler (8. Bölüm, 19.55sn.) (Mükemmeliyetçilik). Bu sahnede Gülce'nin sorumluluk duygusunun mükemmeliyetçilikle birleştiği görülmektedir. Tıp okumak isteyen Gülce, anatomiye detaylı bir şekilde öğrenmesine rağmen tüm testleri mükemmel bir şekilde tamamlayamayınca büyük bir hayal kırıklığına uğrar. Ailesi bunun normal olduğunu söylese de Gülce, kendisi için belirlediği yüksek standartlara ulaşamazsa başarısız olduğunu düşünür. Bu durum mükemmeliyetçiliğin sorumluluk duygusuyla nasıl

birleştiğini gösteriyor. Ze bireylerinde sıklıkla görülen yüksek içsel motivasyon ve mükemmeliyetçilik bazen kişinin kendisine aşırı yüklenmesine neden olabiliyor. Gülce başarısızlığı kabullenemediği için kendini gereğinden fazla zorluyor ve normal öğrenme sürecinin doğasını anlamakta güçlük çekiyor. Bu gibi durumlarda Gülce gibi bireylerin kendilerine karşı daha şefkatli olmaları ve başarısızlıkları doğal bir öğrenme süreci olarak görmeleri konusunda desteklenmeleri önemlidir. Ailesi ve öğretmenleri ona hataların gelişim sürecinin bir parçası olduğunu anlatmalı ve kendine aşırı yüklenmemesi için bir denge kurmasına yardımcı olmalıdır.

- Uyumluluk (P): Gece: "Gülce, annelere yalan söylemek zorundasın. Bunu yapmak zorundasın!" Gülce: "Ama ben yalan söyleyemem ki!" "Gülce, ama annenle babana yalan söylemek zorundasın." Gülce: "Ama yalan söyleyemem!"(4. Bölüm, 59.23sn.). Bu sahne Gülce'nin değerlerine bağlılığını ve toplumsal baskıya rağmen kendi doğrularını koruyabildiğini göstermektedir. Uyumluluk kavramı genellikle esneklikle ortama uyum sağlamak olarak değerlendirilse de burada ahlaki değerlerinden ödün vermeden, kendisiyle tutarlı bir şekilde duruma uyum sağladığı göze çarpıyor. Bu durum, Gülce'nin kişisel sınırlarını ve etik değerlerini koruyarak çevresindeki değişikliklere tepki verebilme becerisini göstermesi açısından olumlu bir uyum örneği olarak değerlendirilmektedir. Bu sahnede Gece, Gülce'den ailesine yalan söylemesini ister. Ancak Gülce bu isteği "Ama ben yalan söyleyemem ki!" diyerek reddediyor. Gülce'nin tepkisi, onun dürüstlük ilkesine bağlılığını ve ahlaki değerler konusundaki katı anlayışını gösterir. Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde kurallara sıkı sıkıya bağlılık ve dürüstlükte katılık sıklıkla görülmektedir. Ancak burada uyum yeteneği açısından olumlu bir durum söz konusudur. Çünkü Gülce, başkaları tarafından yönlendirilse de kendi ahlaki değerlerini koruyarak duruma uyum sağlıyor.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Günümüzün en yaygın kitle iletişim aracı olan televizyonun, insan hayatının her alanına etki ederek bilgilendirme ve eğlendirme amacının ötesine geçerek bireyler ve toplumlar üzerinde etkili bir algı yaratma kabiliyetine sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışma, Dönence dizisinin 14 bölümlük Türkiye uyarlamasında Ze bireyi olarak canlandırılan ana karakter Gülce'ye odaklanmıştır. Karakter, bilişsel, sosyal-duygusal, davranışsal ve kişilik özellikleri olmak üzere dört temel tema üzerinden analiz edilmiştir. Bulgular içerik analizi yoluyla elde edilmiştir.

Bu çalışmanın bulguları, Ze çerçevesinde analiz edilen ana karakter Gülce'nin en belirgin güçlü yönlerini bilişsel alanda, en belirgin zayıf yönlerini ise davranışsal alanda sergilediğini göstermektedir. Bilişsel özellikleri arasında üstün hafıza en çok vurgulanan yetenek olmuştur. Bu durum, olağanüstü bellek kapasitesinin özellikle sözel ve görsel alanlarda üstün yetenekli bireylerin belirleyici bir özelliği olduğunu gösteren önceki araştırmalarla uyumludur (Ruthsatz & Urbach, 2012; Sternberg & Davidson, 2005). Ayrıca, medyada üstün yetenekli bireylerin tasvirini analiz eden çalışmalar, üstün yetenekliliğin sıklıkla bilişsel güçlü yönlerle ilişkilendirilirken, sosyal-duygusal ve davranışsal zorlukların tasvirlerde daha belirgin olma eğiliminde olduğunu göstermiştir (Cross vd., 2010; Missett vd., 2016). Bu örüntü, Gülce'nin dizideki karakterizasyonu ile tutarlıdır. Ayrıca, OSB'li üstün yetenekli bireyler üzerine yapılan araştırmalar, bu bireylerin sosyal ve davranışsal zorluklarla karşılaşmalarına rağmen, problem çözme ve analitik akıl yürütme gibi bilişsel alanlarda nörotipik üstün yetenekli akranlarıyla karşılaştırılabilir düzeyde performans gösterdiklerini ortaya koymuştur (Assouline vd., 2009; Foley-Nicpon vd., 2012). Bu bulgular, bu çalışmanın sonuçlarını daha da doğrulamaktadır.

Araştırma sonucunda Dönence dizisindeki Gülce karakterinin hem olumlu (13) hem de olumsuz (15) sosyal duygusal özellik sergilediği ortaya çıkmıştır. En çok vurgulanan olumsuz

özellikler sosyal farkındalık ve ilişkisel beceriler olurken, en çok vurgulanan olumlu özellikler kendini yönetme ve sorumlu karar verme oldu. Bu sonucun aksine, OSB'nin doğasına uygun olarak, üstün zekâli/yetenekli bireylerin üstün zekâli akranlarından sadece sosyal uyum ve sosyal becerilerde farklılaştığı belirtilmiştir (Assouline vd., 2009). Ancak oluşturulan kategorilerde elde edilen frekanslara bakıldığında Gülce'nin sosyal-duygusal alanda her iki özelliği de birbirine çok yakın oranlarda sergilediği, özyönetim ve sorumlu karar verme gibi özelliklerin ise tamamen olumlu olarak resmedildiği görülmektedir. Bu durum üstün yetenekli/OSB bireylerin farklılıklarını tam olarak ortaya koymuyor gibi görünse de yürütücü işlev becerilerinin sosyal duygusal öğrenme ve duygusal kontrol arasındaki pozitif korelasyonu ortaya koyduğu sonucunu desteklemektedir (Temircan, 2018).

Gülce'nin ailesi, akranları ve öğretmenleri dahil olmak üzere yakın sosyal çevresi, sosyal bağlamlarda karşılaştığı zorluklara karşı olumlu, destekleyici ve teşvik edici bir yaklaşım sergilemektedir. Bu destekleyici ortam, Gülce'nin özellikle sosyal etkileşimlerde karşılaştığı zorlukları çevresindekilerin yardımıyla etkin bir şekilde aşmasını sağlıyor. Örneğin Gülce, duygularını ifade edebilmek için annesinin çektiği ve farklı duyguların gösterildiği fotoğraflara bakarak duygularını ifade ediyor. Bir başka örnekte ise sınıf arkadaşlarının birlikte vakit geçirmesi ve dayanışma içinde olması durumunda ders notlarındaki başarı oranının artacağı vurgulanıyor. Bu sonucu destekler nitelikte, üstün yetenekli öğrenciler için yetişkin rehberliğinin ve yeteneklerinin destekleyici bir aile ortamında desteklenmesinin önemi fark edilmiştir (Deur, 2011).

Gülce karakterinin kişilik alanında çoğunlukla olumlu özellikler sergilediği görülmüştür. En çok vurgulanan kişilik özellikleri deneyime açıklık, sorumluluk ve uyumluluk olmuştur. Kişiliğin 5 faktörü arasında yer alan deneyime açıklık (Kaufman vd., 2016) ile meraklı, yaratıcı ve hayalperest olmanın (Tathoğlu, 2014) önemi de bu sonucu destekler niteliktedir. 10. Bölümde Gülce'nin babasının hastalığını anlamak için tıp kitaplarında benzer belirtiler gösteren hastalıkları araştırması, kalabalık bir caddede tek başına yürürken kendine olumlu olumlama sunması ve "Yapabilirim, normal bir çocuk olabilirim" diyerek kendini motive etmesi gibi davranışları literatürle uyumlu bir şekilde kişilik özelliklerinin tezahürünü göstermektedir. Bu davranış, üstün yetenekli çocukların ortak özelliklerinden biri olarak kabul edilen yüksek içsel motivasyon düzeyini vurgulamaktadır (Renzulli, 2016). Gülce'nin ana karakterinin özelliklerini bilişsel, sosyal-duygusal, davranışsal ve kişilik olmak üzere dört ana tema çerçevesinde vurgulayan toplam frekanslara baktığımızda, güçlü yönleri (n=99) ile zayıf yönlerinin (n=102) frekanslarının sayısal olarak birbirine çok yakın olduğu görülüyor. Ancak zayıf yönlerin baskın olmasının altında yatan temel neden nedir? Bu durumun nedeni, bu bireylerin özel yeteneklerinin yanı sıra, özel gereksinimlerinden kaynaklanan olumsuz özelliklerinden birini ya da her ikisini maskeleyen becerisine sahip olabilmeleri, tanınmalarını ve kapasitelerini ortaya koymalarını zorlaştırmasıdır (Assouline vd., 2010). Araştırmanın bulgularına göre Gülce'nin davranışsal özellikleri takıntılı davranışlar, tekrarlayıcı hareketler, fiziksel temastan kaçınma ve rutine bağlılık açısından değerlendirilmiştir. Bulgular, Gülce'nin güçlü yönlerinin bilişsel ve kişilik alanlarında daha belirgin olmasına rağmen, davranışsal temada güçlüklerin daha baskın olduğunu göstermektedir ($f=68$). Araştırmalar OSB'li bireylerde rutinelere aşırı bağlılık, duygusal hassasiyet ve tekrarlayıcı davranışların yaygın olduğunu göstermektedir (APA, 2013; Foley-Nicpon vd., 2010). Gülce'nin bardakların hep aynı yerde olması gerektiği konusundaki ısrarı, dokunulmaya karşı aşırı hassasiyeti ve bazı eylemleri 9 kez yapma ihtiyacı hissetmesi bu özelliklerle tutarlıdır. Ancak bu davranışların sadece sınırlayıcı yönleri değil, aynı zamanda bir başa çıkma mekanizması olduğu da unutulmamalıdır. Araştırmalar OSB'li bireylerin belirli rutinelere ve ritüellere bağlılıklarının dünyadaki belirsizliklerle başa çıkmalarına yardımcı olabileceğini göstermektedir (Burger-Veltmeijer vd., 2016). Örneğin Gülce'nin 9 saniye boyunca dokunmaya izin vermesi, kişisel sınırlarını korurken uyum sağlamaya çalışmasının bir örneği olarak değerlendirilebilir. Bu sonuçlar, 2e bireylerin davranışsal özelliklerinin anlaşılması ve desteklenmesinde dengeli bir

yaklaşımın benimsenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Aileler ve eğitimciler için bu bireylerin rutinlerine ve duyuşal hassasiyetlerine saygı duymak ve aynı zamanda esneklik kazanmalarına yardımcı olmak önemlidir (Rubenstein vd., 2015).

Filmlerin izleyiciler üzerindeki etkisi üzerine yapılan araştırmalar göz önünde bulundurulduğunda, araştırma kapsamında incelediğimiz Dönence dizisi hem aileleri bilinçlendirme, farkındalık yaratma hem de bu amaca yönelik bir kaynak olma açısından bizlere örnek bir sosyal ortam sunmaktadır. Bu sonucu destekler nitelikte, bireylerin sosyo-duyuşal desteğe ihtiyaç duyduklarından ve bu destek kendilerine sunulduğunda başarılı olma ihtimallerinin daha yüksek olduğundan bahsedilmiştir (Galbraith, 2018). Ailelerin çocuklarının nelerle mücadele ettiğinin ve bu mücadelelerde onlara nasıl yardımcı olabileceklerinin ne kadar farkında oldukları ve durumu kabullenerek kendilerini eğitmelerinin sonuçları ne kadar iyileştirdiği açıkça görülmektedir (Atmaca vd., 2022).

Sonuç olarak, Dönence dizisi OSB ve özel yetenekli 2e bireylerin kişilik, sosyal-duyuşal, bilişsel ve davranışsal özellikleri bağlamında analiz edilmiştir. Çalışma, ana karakter Gülce'nin 2e birey olarak nasıl resmedildiğinin detaylı bir şekilde incelenmesini sağlamıştır. Dizi, 2e bireyleri bilişsel ve kişilik özellikleri açısından olumlu bir şekilde tasvir ederken, davranışsal ve sosyal-duyuşal yönleri 2e bireylerle ilgili mevcut literatürle tutarlı olarak daha olumsuz bir şekilde tasvir edilmiştir. Destekleyici bir ortamın ve 2e bireylerin karşılaştıkları zorlukların farkında olmanın, tam potansiyellerine ulaşma becerilerine olumlu katkıda bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda dizi, 2e bireyler hakkında toplumsal farkındalığın artırılması için değerli bir örnek sunmaktadır. Bununla birlikte, maskeleye kavramına açıkça vurgu yapılmaması, tek bir 2e karakterine odaklanması ve Gülce için sosyal, duyuşal, bilişsel ve akademik destek ve müdahalelere ilişkin tartışmaların olmaması gibi bazı sınırlılıklar tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Afat, N., Kadioğlu Ateş, H., &Orhan Karsak, H. G. (2020). Gifted filmi bağlamında özel yeteneklilere ve eğitimlerine genel bir bakış [An overview of the gifted and their education in the context of "gifted"]. *Turkish Studies*, 15(5), 2677-2696. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44413>
- American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.). <https://doi.org/10.1176/appi.books.9780890425596>
- Atmaca, F.,Yağbasanlar, O., Yıldız, E., Göncü, A., & Baloğlu, M. (2022). The backstage of twice-exceptionality: A systematic review of the movies. *Roeper Review*, 44(3), 173-187. <https://doi.org/10.1080/02783193.2022.2071366>
- Assouline, S. G., Nicpon, M. F., & Doobay, A. (2009). Profoundly gifted girls and autism spectrum disorder: A psychometric case study comparison. *Gifted Child Quarterly*, 53(2), 89-105. <https://doi.org/10.1177/0016986208330565>
- Assouline, S. G., Foley Nicpon, M., & Whiteman, C. (2010). Cognitive and psychosocial characteristics of gifted students with written language disability. *Gifted Child Quarterly*, 54(2), 102-115. <https://doi.org/10.1177/0016986209355974>
- Assouline, S. G., & Whiteman, C. S. (2011). Twice-Exceptionality: Implications for school psychologists in the Post-IDEA 2004 Era. *Journal of Applied School Psychology*, 27(4), 380-402. <https://doi.org/10.1080/15377903.2011.616576>
- Baldwin, L., Baum, S., Pereles, D., & Hughes, C. (2015). Twice-exceptional learners: The journey toward a shared vision. *Gifted Child Today*, 38(4), 206-214. <https://doi.org/10.1177/1076217515597277>
- Beşikci, B. (2023). İslami kimliğin dizilerdeki sunumu: Kızılıcık Şerbeti örneği [Presentation of Islamic identity in TV Series: The Example of Kızılıcık Şerbeti]. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 52, 74-91.
- Burger-Veltmeijer, A. E., Minnaert, A. E., & Van den Bosch, E. J. (2016). Intellectually gifted students with possible characteristics of ASD: a multiple case study of psycho-educational assessment practices. *European Journal of Special Needs Education*, 31(1), 76-95.
- Burger-Veltmeijer, A. E. J., Minnaert, A. E. M. G., & Van den Bosch, E. J. (2017). Needs-based assessment of students with (suspicion of) intellectual giftedness and/or an Autism Spectrum Disorder: Design

- of a heuristic. *Electronic Journal of Research in Education Psychology*, 12(32). <https://doi.org/10.14204/ejrep.32.13119>
- Bowen, G. A. (2019). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Cain, M. K., Kaboski, J. R., & Gilger, J. W. (2019). Profiles and academic trajectories of cognitively gifted children with autism spectrum disorder. *Autism*, 23(7), 1663-1674. <https://doi.org/10.1177/1362361318804019>
- Çelik, S., & Öztürk, M. (2022). Televizyon dizilerinin metaforik kullanımının izleyicilerin hayatlarını anlama üzerindeki etkisi [The effect of metaphorical use of television series on the understanding of viewers' lives]. *Akademik Bakış Dergisi*, 10(20), 211-226
- Cross, T. L., Cross, J. R., & Finch, H. (2010). Maximizing student potential versus building community: An exploration of right-wing authoritarianism, social dominance orientation, and preferred practice among gifted education professionals. *High Ability Studies*, 21(2), 117-132. <https://doi.org/10.1080/13598139.2010.528923>
- Dean, M. and Nordahl-Hansen, A. (2021). A review of research studying film and television representations of asd. *Review Journal of Autism and Developmental Disorders*, 9(4), 470-479. <https://doi.org/10.1007/s40489-021-00273-8>
- Deur, P. V. (2011). Views of gifted elementary students about self-directed learning. *Gifted and Talented International*, 26(1-2), 111-120. <https://doi.org/10.1080/15332276.2011.11673595>
- Doobay, A. F. (2010). *Comparison of cognitive, psychosocial, and adaptive behavior profiles among gifted children with and without autism spectrum disorder* [Doctoral dissertation, University of Iowa].
- Doobay, A. F., Foley-Nicpon, M., Ali, S. R., & Assouline, S. G. (2014). Cognitive, adaptive, and psychosocial differences between high ability youth with and without autism spectrum disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 44, 2026-2040.
- Esslin, M. (2001). *Televizyon Çağı: TV Beyaz Camın Arkası* [The Age of Television: TV Behind the White Glass]. Pınar Yayınları.
- Foley-Nicpon, M., Assouline, S. G., & Stinson, R. D. (2010). Empirical investigation of Twice-Exceptionality: Where have we been and where are we going? *Gifted Child Quarterly*, 55(1), 3-17.
- Foley-Nicpon, M., Assouline, S. G., & Stinson, R. D. (2012). Cognitive and academic distinctions between gifted students with autism and asperger syndrome. *Gifted Child Quarterly*, 56(2), 77-89. <https://doi.org/10.1177/0016986211433199>
- Foley Nicpon, M., Allmon, A., Sieck, B., & Stinson, R. D. (2010). Empirical investigation of Twice-Exceptionality: Where have we been and where are we going? *Gifted Child Quarterly*, 55(1), 3-17. <https://doi.org/10.1177/0016986210382575>
- Foley-Nicpon, M., L. Fosenburg, S., G. Wurster, K., & Assouline, S. G. (2016). Identifying high ability children with DSM-5 autism spectrum or social communication disorder: Performance on autism diagnostic instruments. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 47(2), 460-471. <https://doi.org/10.1007/s10803-016-2973-4>
- Galbraith, J. (2018). Twice exceptionality and social-emotional development. In S. B. Kaufman (Ed.), *Twice exceptional: Supporting and educating bright and creative students with learning difficulties* (pp. 138-147). Oxford University Press.
- Girgin, M. (2017). *Eğitim filmleri* [Educational movies]. Vize Yayıncılık.
- Guest, G., Namey, E., & Mitchell, M. (2013). *Collecting qualitative data: A field manual for applied research*. SAGE. <https://www.doi.org/10.4135/9781506374680>
- Güngör, N. (2001). *Medya ve Kültür* [Media and Culture]. Siyasal Kitabevi.
- Huber, D. H. (2007). *Clinical presentation of autism spectrum disorders in intellectually gifted students*. The University of Iowa.
- Kaufman, S. B., Quilty, L. C., Grazioplene, R. G., Hirsh, J. B., Gray, J. R., Peterson, J. B., & De Young, C. G. (2016). Openness to experience and intellect differentially predict creative achievement in the arts and sciences. *Journal of Personality*, 84(2), 248-258. <https://doi.org/10.1111/jopy.12156>
- Kazaz, M., & Çoban, M. (2010). Televizyon haberleri ve egemen söylemin yeniden üretimi sürecinde ideoloji inşa stratejilerinin kullanımı [Television news and the use of ideology construction strategies in the process of reproduction of dominant discourse]. *Selçuk İletişim*, 6(2), 191-206.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Missett, T. C., Azano, A. P., Callahan, C. M., & Gubbins, E. J. (2016). Gifted education in rural settings: A review of the literature. *Journal of Advanced Academics*, 27(4), 247-269. <https://doi.org/10.1177/1932202X16657680>

- Neihart, M. (2008). Identifying and providing services to twice exceptional children. In S. Pfeifer (Ed), *Handbook of giftedness in children* (pp. 115-137). Springer.
- Neihart, M., ve Poon, K. K. (2009). *Gifted children with autism spectrum disorders*. Prufrock Press.
- Nordahl-Hansen, A., Tøndevold, M., & Fletcher-Watson, S. (2018). Mental health on screen: a dsm-5 dissection of portrayals of autism spectrum disorders in film and TV. *Psychiatry Research*, 262, 351-353. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2017.08.050>
- Oliver, M. B., & Bartsch, A. (2010). Appreciation as audience response: Exploring entertainment gratifications beyond hedonism. *Human Communication Research*, 36(1), 53-81. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2958.2009.01368.x>
- Özdemir, E., & Özer, E. (2021). Televizyon dizilerinin metaforik kullanımının izleyicilerin dünya görüşleri üzerindeki etkisi [The effect of metaphorical use of television series on viewers' worldviews]. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, 19(2), 159-180.
- Pektaş, D., Çetin, A., Işık, E., Kırman, A., & Metin, N. (2020). Üstün yetenekli çocukların konu edildiği filmlerin gelişimsel ve eğitsel açıdan incelenmesi [Developmental and Educational Analysis of Movies About Gifted Children]. *Hacettepe University Journal of Faculty of Health Sciences*, 7(2), 206-228.
- Radio and Television Supreme Council (RTSC-RTÜK) (2018). *Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması-2018* [Television Viewing Trends Survey-2018]. Kamuoyu Yayın Araştırmaları ve Ölçme Dairesi Başkanlığı: Ankara.
- Renzulli, J. S. (1986). *The three ring conception of giftedness: A development model or creative productivity*. Cambridge Press.
- Renzulli, J. S. (2016). The three-ring conception of giftedness: A developmental model for promoting creative productivity. In S. M. Reis (Ed.), *Reflections on gifted education: Critical Works* by Joseph S. Renzulli and colleagues (pp. 55-90). Prufrock Press.
- Rieger, D., Frischlich, L., & Oliver, M. B. (2018). Meaningful entertainment experiences and self-transcendence: Cultural variations shape elevation, values, and moral intentions. *International Communication Gazette*, 80(7), 658-676. <https://doi.org/10.1177/1748048518802218>
- Rubenstein, L. D., Schelling, N., Wilczynski, S. M., & Hooks, E. N. (2015). Lived Experiences of Parents of Gifted Students With Autism Spectrum Disorder. *Gifted Child Quarterly*, 59(4), 283-298. <https://doi.org/10.1177/0016986215592193>
- Ruthsatz, J., & Urbach, J. B. (2012). Child prodigies and autism: A window into talent and a disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 42(4), 611-620. <https://doi.org/10.1007/s10803-011-1282-8>
- Sansom, S. (2015). Gifted students with learning disabilities: A current review of the literature. *Acta Scientiae et Intellectus*, 1(1), 5-17.
- Şakar, S. N., Yazgı-Yanık, Z., Avcı, M., Göncü, A., Bulgurcu, S., & Olçay, S. (2023). Özel yetenekli bireyleri konu edinen filmlerin incelenmesi [Examination of movies about gifted individuals]. *Ozel Egitim Dergisi*, 24(1), 179-197. <https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.935326>
- Şentürk, Ş. (2018). Little Man Tate ve Gifted filmleri üzerinden üstün yetenekliliğe bakış [A look on gifted individuals through the movies, Little Man Tate and Gifted]. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(2), 107-122. <https://doi.org/10.7822/omuefd.457656>
- Sternberg, R. J., & Davidson, J. E. (2005). *Conceptions of giftedness* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Tathioğlu, K. (2014). Investigation of personality traits sub-dimensions of university students according to five factor personality theory according to some variables. *Journal of History School*, (17), 939-971.
- Temircan, Z. (2022). Assessment of executive functioning and social emotional learning among adolescents. *Current Approaches in Psychiatry*, 14(Suppl. 1), 286-292.
- Tharian, P. R., Henderson, S., Wathanasin, N., Hayden, N., Chester, V., & Tromans, S. (2019). Characters with autism spectrum disorder in fiction: where are the women and girls? *Advances in Autism*, 5(1), 50-63. <https://doi.org/10.1108/aia-09-2018-0037>
- Topal, M., & Tortop, H. S. (2015). Film incelemesi: Vitus filminin üstün yetenekliler eğitimi açısından incelenmesi [A movie review: An analysis of "Vitus" in terms of gifted education]. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaraticılık Dergisi*, 2 (2), 23-29. <https://doi.org/10.18200/JGEDC.2015214249>
- Topal, M., & Tortop, H. S. (2016). Film incelemesi: Little Man Tate filminin üstün yetenekliler eğitimi açısından incelenmesi [A movie review: A review of the "Little Man Tate" in terms of gifted education]. *Üstün Zekâlılar Eğitimi ve Yaraticılık Dergisi*, 3(1), 61-65. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/516555>
- Trail, B. A. (2022). *Twice-exceptional gifted children: Understanding, teaching, and counseling gifted students*. Routledge.

- Zavalsız, Y. S., & Dağcı, Y. S. (2019). Televizyon dizilerinin toplum üzerindeki etkisi [The impact of television series on society]. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 19(1), 185-201.
- Zhang, X. (2023). The analysis of the differences between on-screen portrayals and realistic characters of autism spectrum disorder - take the example of the good doctor in the USA. *BCEP Education & Psychology*, 9, 256-261. <https://doi.org/10.54691/bcpep.v9i.4693>